STUDIJSKA KNJIŽNICA V CELJU

TRBOVLJE, 12. APRILA 1962

Zasavski TEDNIK

LETO XV. ŠTEVILKA 16. CENA 20 DIN

GLASILO SZDL LITIJA, ZAGORJE, HRASTNIK, TRBOVLJE - UREJA UREDNIŠKI ODBOR - GLAVNI UREDNIK STANE SUŠTAR - ODGOVORNI UREDNIK MARIJAN LIPOVŠEK

ČEBINE

V nedeljo, 15. aprila, bo na Čebinah nad Trbovljami, na kraju, kjer je bil v noči od 17. na 18. april 1937. leta ustanovni kongres Komunistične partije Slovenije, slovesnost ob 25-letnici tega pomembnega dogodka.

Slovesnost se bo začela ob 10. uri, spored pod naslovom »1937 — Čebine — 1962« bodo izvajali Delavska godba, združeni pevski zbori in recitatorji gimnazije iz Trbovelj.

Promet od odcepa ceste pri K-4 v Trbovljah do Čebin bo v nedeljo od 7. do 11. ure samo enosmeren, na kar še posebej opozarjamo voznike motornih vozil.

Zasavčani! Čebine Vas vabijo ob jubileju!

Zgodovinska noč na Čebinah

V noči od 17. na 18. april 1937. leta je bil na Čebinah ustanovni kongres Komunistične partije Slovenije. V gorski vasici Čebine so se tedaj zbrali najboljši komunisti iz vse Slovenije. Za udeležence sestanka je bila noč od 17. na 18. april zgodovinski dogodek, in to v najtežjih časih, ki jih je preživljal proletariat Slovenije in Jugoslavije v svojem obdobju proti izkoriščanju, v časih, ko je grozeče dvigal svojo glavo v Evropi fašizem in nacizem ter se pripravljal na vojno.

Bilo je 1937. leta, ko se je iz Moskve vrnil tovariš Edvard Kardelj. Na sestanku s tovarišem Mihom Marinkom v bližini ljubljanskega letališča sta sklenila, da je treba organizirati ustanovni kongres Komunistične partije Slovenije in s tem uresničiti sklep četrte partijske konference iz leta 1934, česar prej zaradi frakcijskih borb ni bilo mogoče. Tehnične priprave za izvedbo kongresa je tovariš Edvard Kardelj zaupal okrožnemu komiteju v Trbovljah. Treba je bilo pripraviti precej, poskrbeti za varnost delegatov kakor tudi za strogo konspirativnost. Za sprejem delegatov so skrbeli stari komunisti, tovariši Miha Marinko, Franc Salamon, Alojz Hohkraut, Franc Farčnik.

Razen organizatorjev in vodstva ni nihče vedel, kje bo ta sestanek. Vse je bilo urejeno in storjeno, da ne bi prišlo do neljubih presenečenj. Delegati so prišli do Trojan, Šempetra v Savinjski dolini ter do bližine železniških postaj v Zasavju. Na določenih mestih so jih čakali kurirji in jih peljali naprej. Delegati so prihajali vsak zase in vsak je imel pripravljen zagovor za primer, če bi ga kje zalotila policija. Delegati za ustanovni kongres Komunistične partije Slovenije so bili namreč znani komunisti in so bili pod nadzorstvom policije ali pa so bili konfinirani.

Kongres je začel z delom pozno zvečer. Do desetih zvečer namreč še ni bilo delegacije iz Ljubljane in ne tovariša Edvarda Kardelja. Med zbranimi delegati sta zavladala preplah in zaskrbljenost. Pozneje so prišli na Čebine tudi delegati iz Ljubljane in povedali, da so v megli izgubili sled in niso našli poti do Barličeve hiše.

Vodstvo ustanovnega kongresa Komunistične partije Slovenije je prevzel tovariš Edvard Kardelj. Prvi del razprave je bil posvečen zunanjepolitičnim vprašanjem in so bile besede tovariša Edvarda Kardelja o tedanjem zunanjepolitičnem položaju zaskrbljujoče zaradi takratnih političnih težav v Evropi.

Delegati so brez sprememb sprejeli manifest o ustanovitvi Komunistične partije Slovenije, kakor ga je predložil tovariš Edvard Kardelj. Proglas je predvsem naglasil dejstvo, da je Slovenija ogrožena, ker je njena geografska lega na križišču poti, ki drže na Balkan in dalje na Srednji vzhod, in da bo to ena izmed mnogih dežel, na katero bo planil nemški osvajalec. Poudarjeno je tudi bilo, da stare slovenske politične stranke ne morejo združiti slovenskega ljudstva v borbi proti osvajalcem; slovensko ljudstvo si pa želi človeka vredno življenje in zaradi tega zahteva svoje pravice, last svobodnih ljudi. Slovenski delavski razred sestavlja tretjino slovenskega ljudstva in je njegov najzavednejši, najbolj napreden in najbolj organiziran del.

Manifest Komunistične partije Slovenije je tudi poudaril, da se zaveda velike odgovornosti za usodo slovenskega ljudstva, in so slovenski komunisti smatrali za nujno, da preimenujejo svojo organizacijo v Komunistično partijo Slovenije. S tem hočejo še bolj jasno poudariti svojo pripravljenst, boriti se za vse tisto, kar bo omogočilo slovenskemu ljudstvu svobodnejše življenje.

Ustanovni kongres Komunistične partije Slovenije je manifestiral trdno voljo slovenskih komunistov, da dajo slovenskemu ljudstvu na razpolago vse svoje sile in izražajo neomajno zvestobo slovenskemu življu. Za sekretarja Komunistične partije Slovenije so pa delegati na Čebinah enoglasno izvolili tovariša Franca Leskoška-Luko.

Na kocko je bil postavljen tiste čase narodni obstoj Slovencev — v trenutku, ko je bil neoborožen in nesposoben za borbo. Ustanovni kongres Komunistične partije Slovenije je to zgodovinsko dejstvo postavil na svoje pravo mesto in zato smo našli, ko je izbruhnila vojna vihra, v veliki narodnoosvobodilni vojni bratskih narodov Jugoslavije zbrane in pripravljene tudi Slovence, ki so se z ramo ob rami borili za lepše in boljše življenje vseh narodov Jugoslavije.

Štafeta mladosti

V ponedeljek ob poldrugi uri popoldne se je običajni vrvež v Trbovljah umaknil poti štafete mladosti. Več tisoč pionirjev, mladine, rudarjev in članov drugih kolektivov se je zbralo že prej pred Delavskim domom, da bi doživeli slovesen sprejem štafete. Sprejemni prostor in vse mesto je bilo praznično odeto. Znani motorist Mirko Bivic je v spremstvu številnih vozil in enajstih nosilcev lokalnih štafet pripeljal zvezno štafeto mladosti in jo predal predsedniku občinskega odbora SZDL Trbovlje, tovarišu Slavku Borštnarju.

Potem, ko je tovariš Borštnar spregovoril in z rudarskim »Srečno!« zaželel predsedniku Titu še veliko uspešnega življenja, so govorili tudi predstavniki mladine. Nato je zaigrala godba na pihala, zapel je pionirski pevski zbor in recitatorji so nastopili.

Pol ure po prihodu v Trbovlje je štafeta nadaljevala svojo pot proti Hrastniku. Od Delavskega doma je ponesla štafetno palico znana plavalka Juška Podlesnikova. V Čečah so prevzeli štafeto hrastniški mladinci. V Hrastniku je na zborovanju dočakalo nosilca zvezne štafete mladosti in petih lokalnih štafet tamkajšnje prebivalstvo, štafeto pa je pozdravil predsednik občinskega odbora SZDL tov. Franc Grešak. Štafeta je potem nadaljevala pot skozi Zidani most in Radeče do Loke, od koder je nosila štafeto sevniška mladina.

V torek nekaj po sedmi uri pa je krenila na pot iz Zagorja okrajna štafeta mladosti. Pred Delavskim domom se je navzlic dežju in zgodnji jutranji uri zbralo precej občanov in mladine. Na slovesnosti ob odhodu štafete mladosti sta govorila predsednik občinskega odbora SZDL tov. Slavko Ajtič in predsednik občinskega komiteja LMS tov. Tone Drnovšek. Sodelovali pa sta še godba na pihala in pionirski pevski zbor. Prvo predajo iz Zagorja sta tekla orodna telovadka Marlenka Kovač in smučarski skakalec Danilo Bantan.

Mimo Lok, Izlak in Mlinš je okrajna štafeta mladosti ob 8.30 prispela na Vače, kjer jo je pred občinskim odborom SZDL tov. Slavko Ajtič predal tekačem iz litijske občine.

Točno ob 9. uri so nosilci štafete mladosti pritekli pred spomenik NOV v Litiji, kjer sta se okrajni štafeti pridružili še lokalni štafeti z Janč in Tisja. Na slovesnosti ob sprejemu nosilcev štafete mladosti v Litiji je govoril predsednik občinskega komiteja LMS tov. Branko Pintar.

Ob 9.05 pa so nosilci okrajne štafete mladosti nadaljevali pot nazaj proti Vačam, kjer so štafetno palico predali nosilcem domžalske občine.

USTANOVITEV MOČNEGA AVTOPREVOZNIŠKEGA PODJETJA

Na zadnji seji občinskega ljudskega odbora je bila imenovana posebna komisija z nalogo, da prouči možnosti ustanovitve močnega avtoprevozniškega podjetja v trboveljski komuni. Komisija se je resno lotila dela in že zbrala osnovne podatke o stanju tovornega in potniškega voznega parka. Minuli teden so se sestali na prvi seji ter razpravljali o številu vozil, tonaži in ustvarjenem prometu. Poudarili so, da je v komuni 53 tovornih avtomobilov ter 13 avtobusov, ter da bi z manjšimi dopolnitvami voznega parka bile dane možnosti ustanovitve močnega podjetja.

Seja občinskega komiteja ZK

Na zadnji seji občinskega komiteja ZK v Hrastniku so razpravljali o programih dela komisij in o tekoči problematiki. Na seji so so dogovorili, da bodo v tem tednu sklicali informativne konference po vseh stanovanjskih skupnostih. Zraven članov ZK bodo na te konference povabili tudi člane odborov krajevnih organizacij SZDL, člane sekretariatov aktivov LMS ter člane vodstev sindikalnih podružnic.

-ak.

Takole je bilo ob sprejemu nosilcev Štafete mladosti v ponedeljek v Trbovljah. Prav tako lepo je bilo tudi drugod po Zasavju, koder so v ponedeljek in torek tekli nosilci Štafete mladosti s pozdravi predsedniku Titu za 70. rojstni dan.

Razprava mimo jedra

Po gospodarski moči se hrastniška občina uvršča v povprečje ljubljanskega okraja. To je posledica naglega razvoja industrije zadnjih let, ta razvoj pa še ni končan, kajti industrija je v hrastniški občini sredi rekonstrukcije. To pomeni, da je središče družbenega plana prav industrija in bi zategadelj pričakovali, da bodo tudi vse razprave v občini zasnovane na industriji, ker od tod izhajajo možnosti za ves razvoj komune. Tako bi sodil vsakdo, da je tudi zadnje zasedanje ljudskega odbora, ki je obravnavalo družbeni plan in proračun, posvečalo vso pozornost jedru družbenega plana ali pa vsaj vsemu družbenemu planu in proračunu.

Zgodilo pa se je, da je jedro sicer zelo živahne razprave šlo mimo jedra družbenega plana in proračuna. Na osnovi pripomb zborov volivcev so ljudski odborniki vse preveč govorili o neznatnih krajevnih potrebah pri raznih majhnih gradnjah in o porabi dopolnilnega proračunskega prispevka, ki pa ne daje velikih možnosti. Po dokaj obsežni in tehtni uvodni besedi v razpravo o družbenem planu, ki jo je zasnoval predsednik občinskega ljudskega odbora prav na industriji in njenem razvoju, je bilo torej govora bolj o drobljenju sredstev kot o združevanju — torej o drobljenju in ne zbliževanju interesov.

Del razprave pa je bil sploh nepotreben. Šlo je namreč za sredstva, ki jih bodo gospodarske organizacije prispevale za potrebe komune. O tem so se pogovorili in našli tudi primerno soglasje na posebni seji predstavnikov gospodarskih organizacij. Dovolj bi bilo torej, če bi o tem samo poročali ljudskemu odboru. V razpravi pa se je opazilo, da so ljudski odborniki, ki so na predhodni seji soglašali, na tem mestu izražali svoje nesoglasje. Ker je bil del ljudskih odbornikov o zadevi premalo ali sploh nepoučen, je bila ta razprava za marsikoga dokaj nerazumljiva.

Tako človek dobi vtis, da je ljudski odbornik v glavnem poslanec določenega kraja in da na ljudskem odboru ne obravnava problemov s stališča komune, ki jo predstavlja ljudski odbor, temveč predvsem s stališč krajev, od koder je. Razumljivo je, da tak odbornik potem tudi na zboru volivcev ne bo dosledno zastopal stališč, ki jih je zavzel do določenih problemov ljudski odbor. Ljudskemu odboru samemu pa je s tem delovanje zelo otežkočeno že zaradi tega, ker trajajo seje predolgo, ker je težko priti do zaključkov, ki bi ustrezali interesom komune in v njenem sestavu posameznim krajem, in tudi zato, ker potem o marsičem sklepajo zaradi nujnosti zadeve in manj zaradi proučenosti zadeve.

Vse to je opaziti tudi v drugih občinah, ne le v Zasavju in je prav zaradi tega prišlo v hrastniški občini do razmišljanja o pristojnosti svetov ljudskega odbora, ki naj bi v bodoče sklepali dokončno in torej kar najbolj samostojno reševali svoje probleme, da bi morebiti vsklajevali posamezne odločitve svetov predsedniki svetov kot kolegij, ki ga naj vodi predsednik občinskega ljudskega odbora, in da bi ljudski odbor imel na ta način dolžnost sklepanja le o spornih, oziroma o najpomembnejših vprašanjih. Tako bi zmanjšali število sej ljudskega odbora, zmanjšali obseg dnevnega reda, ki včasih dosega tudi do 27 točk, in bi tako ljudski odborniki res razpravljali zgolj o zadevah komune in šole v drugi vrsti o zadevah krajev in drugem.

Slednje sodi v okvir razprav o novem statutu občine, ki naj bi zagotovila sodelovanje vseh v komuni s komuno na primernem nivoju in na primernem mestu, tudi s primernim odločanjem oziroma s primernimi pristojnostmi. Gre namreč za to, da bi se izognili temu, da bi vsi o vsem razpravljali in tudi sklepali ali pa predlagali. Dejstvo pa je, da se razprave na občinskem nivoju kopičijo, kar v končni obliki razbliinjuje smiselnost razprav in učinkovitost priporočil in sklepov.

Viktor ***Širec***

Razširitev delavskih svetov

Sindikati so v zadnjem času predlagali nekaj sprememb, od katerih je — posebno sedaj, ko so v teku volitve v nove organe samoupravljanja — posebno pomemben predlog, po katerem naj bi sestavljali delavske svete v podjetjih in obratih, kjer ni zaposlenih več kot 50 ljudi, vsi člani kolektivov.

Ta predlog sicer ni v skladu z zakonodajo, vendar je po mnenju mnogih zelo umesten in bi ga nedvomno kazalo proučiti.

V zakonu o volitvah delavskih svetov je rečeno, naj bi sestavljalo delavske svete 15 do 20 članov, v podjetjih pa, kjer ni zaposlenih več kot 30 ljudi, naj bi bili člani svetov vsi zaposleni. Zadnji člen je — kot kaže — postal tog in bi ga najbrž kazalo spremeniti.

Predlog sindikatov je posebno umesten, ko gre za obratne delavske svete, ki sprejemajo nase vedno večje odgovornosti. Če šteje ekonomska enota samo 50 ljudi, res ne bi kazalo drobiti upravljanja na manjše število zaposlenih. Tega ne bi kazalo zagovarjati posebno zato, ker ugotavljamo, da si že danes marsikje lastijo pravico do upravljanja samo nekateri ljudje v ekonomskih enotah in da s takšnim upravljanjem nismo približali gospodarjenja neposrednim proizvajalcem, niti dosegli večje demokratičnosti.

Predlagana sprememba bi pozitivno vplivala tudi v manjših podjetjih, v katerih ni zaposlenih več kot 50 ljudi. V takih primerih podjetja ne bi smela pomišljati, koliko članov kolektiva naj bi sestavljalo delavski svet, ko pa vendar vsi težimo za tem, da bi sodelovalo v naših organih upravljanja kar največ proizvajalcev.

Predlog sindikatov o povečanju števila članov delavskih svetov od 30 na 50 je prišel v trenutku, ko smo začeli prenašati vse pristojnosti na ekonomske enote in ko so se že začele volitve novih organov samoupravljanja. Prav zaradi tega je torej še bolj zanimiv.

Čez kak mesec dni bo začel v litijskem »Avtoservisu« zraven servisa za tomosova vozila z delom tudi servis za vozila Fiat - Zastava. Z najsodobnejšimi pripravami bodo opravili generalno popravilo »fičkov« v enem dnevu. Litijski »Avtoservis« ima pa tudi dobro založeno prodajalno rezervnih delov.

Razgibano na voliščih

285 novih članov DS

V petek, 6. aprila, so člani največjega delovnega kolektiva v Zasavju — Rudnika rjavega premoga Trbovlje — Hrastnik — volili nove člane organov samoupravljanja. Člani kolektiva so že zgodaj zjutraj prihajali na vseh 22 volišč in volili nove člane osrednjega delavskega sveta in še posebej 12 obratnih delavskih svetov. Najprej so končali z volitvami v ekonomski enoti Avtopark.

Volitev novih članov organov samoupravljanja se je na Rudniku rjavega premoga Trbovlje — Hrastnik udeležilo 91,5 odstotkov članov kolektiva, 7,3 odstotkov članov kolektiva pa je upravičeno izostalo od volitev (bolezen, dopusti itd.). V nove organe samoupravljanja so izvolili skupaj 285 članov kolektiva; 81 članov kolektiva v osrednji delavski svet in 204 člane kolektiva v 12 obratnih delavskih svetov, ki štejejo od 15 do 35 članov.

Člani RGO — Oddelka za specialna dela Rudnika rjavega premoga Trbovlje — Hrastnik so volili že tri dni prej na gradbiščih, širom po Jugoslaviji, in so tako na Upravi v Trbovljah v petek pregledali glasovnice in upoštevali rezultate volitev.

Prva seja novega delavskega sveta

Prejšnji teden se je v Elektrarni Trbovlje sešel na prvem zasedanju nedavno novoizvoljeni delavski svet. Na prvi seji so izvolili nov upravni odbor podjetja iz 6 članov, za predsednika delavskega sveta pa tov. Ivana Kukoviča.

Člani delavskega sveta so na tem zasedanju razpravljali tudi o gradnji novega kotla za 80 ton na uro ter predlagali, da se izgradnja kotla pospeši in čimprej izvede, saj bo s tem rešena vrsta problemov, med njimi zlasti prašenje zasavske doline s pepelom premoga.

VOLITVE TUDI V ZAGORJU

Nove organe samoupravljanja so pa doslej izvolili že na Rudniku rjavega premoga, v trgovskem podjetju »Potrošnja«, Slikarstvu — pleskarstvu, »Varnosti«, Industriji gradbenega materiala in Splošnem krojaštvu. Te dni jih bodo pa volili še v ostalih gospodarskih organizacijah, in računajo, da bodo volitve novih članov organov samoupravljanja na področju zagorske občine opravljene najkasneje do 25. aprila.

Nov 30-članski delavski svet v Predilnici

Danes bodo tudi v litijski Predilnici izvolili 30 članov novega delavskega sveta. Člani delovnega kolektiva so izvolili nove člane delavskega sveta po ekonomskih enotah. V teh so namreč pred volitvami predvidevali več članov kolektiva, ki naj bi posamezne ekonomske enote zastopali v delavskem svetu. V teh petih enotah bodo danes — kot omenjeno — izvolili svoje zastopnike — 30 po številu — v nov delavski svet.

SAMO NA ENEGA SO ČAKALI

V soboto, 7. aprila, so imeli v podjetju Elektro-Trbovlje volitve v novi delavski svet. V eni uri so volili vsi člani razen enega, ki so ga morali čakati cel dan, ker je prišel šele tik pred zaključkom volitev.

Volitve so izvršili 100-odstotno. Nov delavski svet šteje 15 članov. Vzporedno z novim delavskim svetom so pa izvolili nadalje predsednike in namestnike zborov ekonomskih enot. Še ta mesec bodo v tem podjetju izvolili tudi novo sindikalno vodstvo. ar.

Nujno: napredek

Če gledamo v celoti stanje gostinstva v Zasavju, lahko ugotovimo, da sta se njegov položaj in njegova osnovna dejavnost v minulih dveh letih občutno izboljšala. Toda takoj moramo ugotoviti tudi to, da gostinstvo s sedanjimi zmogljivostmi ne more zagotoviti in zadovoljiti potrošnike, ter da je nujno treba misliti, zlasti v trboveljski komuni, na reorganizacijo gostinske mreže.

Samo ob bežni primerjavi stanja v trboveljski komuni in na primer stanja gostinstva v zagorski občini lahko takoj ugotovimo, da so v slednji že delno, če ne že skoraj popolnoma uredili gostinsko omrežje ter da so glavne ovire za modernizacijo gostinstva že odstranjene. To nam pa nazorno povedo tudi zneski, ki so bili v lanskem letu vloženi v adaptacijo in nakup nove opreme: v zagorski komuni so investirali 11.587.000 din, v trboveljski pa 4.774.000 din. Res je, da je bil ta znesek z zagorski komuni porabljen v glavnem za adaptacijo hotela »Kum« ter za opremo nekaterih manjših gostinskih obratov, tako da je sedaj potrebno le dokončati ureditev Medijskih toplic. Ko bo urejen tudi ta gostinsko-turistični obrat, bodo v Zagorju lahko govorili o dobro organizirani gostinski mreži, ki bo lahko zadovoljila še tako zahtevnega potrošnika — gosta. Zadovoljivo stanje je tudi v hrastniški komuni.

O problematiki trboveljskega gostinstva je bilo veliko govorjenja in kup načrtov, toda zaradi drugih nujnih investicijskih vlaganj so iz leta v leto odlašali vsaj z začetno, delno rešitvijo tega vprašanja, ki postaja eden od vidnejših komunalnih problemov. Dosedaj so se žal vse variante, ki naj bi rešile to vprašanje, zvodenele. Stičnih točk doslej komuna — gostinstvo nista našla. Bodisi da komuna ni bila dovolj elastična ali pa so prevladali premočni interesi posameznikov, ki so se krčevito upirali vsem oblikam reševanja tega problema. Toda sedaj je zadnji čas, da se uredi to vprašanje, kajti čez nekaj let bo prepozno. Ob tem pa je potrebno upoštevati tudi to, da se bo z dograditvijo Zasavske ceste vprašanje ureditve gostinske mreže pojavilo v zelo ostri obliki in da bo takrat vsekakor prepozno poskušati reševati to problematiko in tarnati zaradi odtekanj denarnih sredstev drugam.

Po drugi strani pa zadeva neposredno ob vprašanje ureditve gostinstva tudi nadaljnji razvoj turizma, ki je pravzaprav oblika razvite gostinske dejavnosti. Res je, da so zasavske komune uredile vrsto planinskih postojank s prijetnimi gostinskimi lokali. Toda poraja se vprašanje, če bodo te postojanke lahko zadovoljevale vedno močnejši razvoj turizma, kar pa je seveda povezano tudi z novo Zasavsko cesto.

Zavedati se moramo, da bosta ti dve vprašanji izstopali iz leta v leto v vse ostrejši obliki in da je edina rešitev večje sodelovanje na relaciji: komuna — gostinsto, kar pomeni, da bi morale komune vlagati večja sredstva v razvoj gostinstva in turizma. Opaziti je pa tudi, da sedanja davčna politika ponekod skoraj popolnoma onemogoča ustvarjanje lastnih skladov, ki bi zadostovali vsaj za osnovno gostinsko dejavnost.

Precej prispevka po posebnih stopnjah

Lansko leto je bilo izgubljeno na področju zagorskega občinskega LO 89.758 delovnih dni zaradi bolezenskih in nezgodnih izostankov. Sicer je bilo 1117 nesreč pri delu, pri čemer je bilo izgubljeno 16.930 delovnih dni, in 1066 nesreč izven dela, zaradi katerih je pa bilo izgubljenih 13.607 delovnih dni. Gospodarske organizacije so morale zato plačati 1.064.706 din prispevka za socialno zavarovanje zaradi nesreč pri delu in kar 23,781.632 din prispevka za socialno zavarovanje po posebni stopnji zaradi prekoračenja določenega odstotka bolezenskih in nezgodnih izostankov.

Brez bistvenih sprememb

Minuli četrtek je bila v Trbovljah redna letna konferenca gostinske zbornice ljubljanskega okraja poverjeništva Trbovelj, ki združuje gostinske delavce iz Hrastnika, Trbovelj in Zagorja. Razen delegatov — gostinskih delavcev — sta se konference udeležila tudi predsednika ObO SZDL in ObSS Trbovelj ter predsednik okrajne gostinske zbornice in predstavniki turističnih društev.

Po poročilu predsednika poverjeništva se je razvila zelo živahna razprava, v kateri so delegati dokaj kritično obravnavali stanje gostinstva, njeno dosedanje delovanje in bodoče naloge. V minulem letu se gostinska mreža ni bistveno spremenila, razen da so nehala poslovati nekatera gostišča privatnega sektorja, na drugi strani pa so gospodarske organizacije odprle menze, ki počasi postajajo delovna gostišča odprtega tipa. Iz poročil je bilo tudi razvidno, da je bil v minulem letu dosežen dokaj ugoden finančen promet — 723,645.000 din, kar je porast v primerjavi z letom 1961 v trboveljski komuni za 7 odstotkov, v hrastniški za 14 ter v zagorski za 8 odstotkov. Povprečni porast prometa pa je bil za 9 odstotkov, kar je v skladu z okrajnim planom, ki je predvideval za to področje le 7-odstotno povečanje.

Opaziti je bilo porast porabe vseh vrst pijač ter zlasti alkoholnih, ali v številkah: v minulem letu se je v vseh treh zasavskih komunah popilo 1,329.000 litrov vina, 724.074 litrov piva ter 68.212 litrov žganja. Toda že v letošnjem letu se opaža občuten padec potrošnje vina ter veliko večje povpraševanje in uživanje drugih vrst alkoholnih pijač. V primerjavi z lanskim letom se je povišala cena vinu povprečno za 32 odstotkov, pivu za 26, ter žganju za 20 odstotkov. Cene so se povišale zaradi povečanih nakupnih cen ter novih obveznosti.

Opaziti pa je tudi, da se gostinski delavci trudijo za čim bolj kulturno postrežbo, dobro kakovost pijač in jedil ter za pridobivanje kvalifikacij, oziroma žele, da bi se izboljšal kvalifikacijski sestav gostinskih delavcev. V tem jim je predvsem pomagalo poverjeništvo s pripravo raznih tečajev.

V razpravi o možnostih uvedbe postrežnine v Zasavju so delegati poudarili, naj bi novi upravni odbor poverjeništva proučil to možnost, ter naglasili, naj bi se postrežnina uvedla v vseh gostinskih obratih.

Več sredstev za družbeni standard

Oba zbora občinskega ljudskega odbora Trbovlje sta v petek razpravljala in dala soglasje k letošnjemu družbenemu planu in proračunu komune. Tako predvideva družbeni plan povečanje investicij v primerjavi z lanskim letom za 54,2 odstotka. Naložbe v gospodarstvu so za 53,6 odstotkov večje kot lani, naložbe v negospodarske dejavnosti pa so za 55,5 odstotka večje v primerjavi z lanskim letom. Osebni dohodki zaposlenih v družbenem sektorju gospodarstva se bodo povečali za približno 9,7 odstotkov.

V letošnjem letu se bodo vložila znatno večja sredstva v osnovna sredstva in družbeni standard kot lani. Tako se bo vložilo v investicije 2,242 milijonov ter od tega 1,867 milijonov dinarjev v industrijo, v glavnem v rekonstrukcije, v dokončanje rekonstrukcij, ter v povečanje industrijske produktivnosti. V stanovanjsko dejavnost se vloži 520 milijonov ter v komunalno dejavnost 151 milijonov in v šolstvo 35 milijonov. Pričakuje se, da se bo povečalo število zaposlenih za približno 2 odstotka. Hiter gospodarski razvoj bo ob rednem naraščanju osebne in družbene potrošnje zahteval hitrejše naraščanje storilnosti. Tako je predvideno, da se bo storilnost na področju celotnega gospodarstva povečala za 8-9 odstotkov. Glede na problematiko zaposlovanja ženske delovne sile bodo v tem letu predvideno razširjene proizvodne zmogljivosti na tistih področjih, ki po značaju dela ustrezajo zaposlovanju ženske delovne sile.

Skupne naložbe v razvoj družbenega standarda iz družbenih virov in sredstev gospodarskih organizacij bodo v letošnjem letu predvideno desegle znesek 981 milijonov. Z raznimi nepredvidenimi deli pa bo morda vloženo v to dejavnost nad milijardo dinarjev sredstev. Pretežni del teh sredstev bo porabljenih za stanovanjsko izgradnjo.

Odborniki so dali soglasje k proračunu občine Trbovlje za leto, ki predvideva 245 milijonov dohodkov in ravno toliko izdatkov.

Bo ostalo območje kresniške pošte brez poštne dostave?

Območje kresniške pošte je zelo obširno, saj obsega na desnem bregu Save mimo Kresnic še Kresniški vrh, Kresniške Poljane, Goliše in Jevnice, na levem bregu reke pa Jesenje, Zapodje, Vernek, Ribče in Senožeti.

Minilo je že precej let, ko smo leta 1950 dobili pridnega in vestnega dostavljavca pošte tov. Franca Strmljana. Nikakor pa pošta ne more dobiti stalnega drugega dostavljavca. Imeli smo nekaj let honorarnega pismonošo, ki pa je zbolel in ne bo mogel več raznašati pošte. Tako je vse breme padlo na tovariša Strmljana, ki je že prej obhodil vsakodnevno preko 20 kilometrov.

Franc Strmljan stanuje na Jesenju. Do pošte ima tri četrt ure. Vsako jutro mora vstati ob pol štirih. Nato vzame na železniški postaji pošto iz vlaka in jo na pošti uredi. Zatem jo razdeli po Kresnicah. Potem otovori svoje kolo z vsemi mogočimi zavitki in odrine preko Save na pot. Domov ne pride nikoli pred tretjo uro popoldne, često, zlasti okoli prvega, pa celo ob 6. ali 7. uri zvečer.

Kadar pa naraste reka Sava, brede večkrat v škornjih s kolesom, včasih skoro do kolen. Plačo ima precej nizko, saj ne prejme niti 20.000 din za svoje naporno delo.

Nujno je potrebno, da se zboljšajo njegovi dohodki za tako težavno delo, posebno še sedaj, ko mora delati za dva. Dalje bi morali dobiti še enega dostavljavca.

Kaj bo, če bo zaradi napora zbolel tov. Franc Strmljan, ali pustil svoje delo, ki ga opravlja res z vso ljubeznijo in vestno. Nekaj bo treba storiti, preden ta mož ne obnemore. M. V.

Mladinska politična šola, ki je v hrastniški občini trajala 4 mesece, je z uspehom zaključila delo v drugi polovici marca. Izpite je opravilo vseh 52 slušateljev. Nekoliko pred zaključkom te šole so se udeleženci odpeljali v Maribor, kjer so si ogledali Tovarno avtomobilov in motorjev

Krepiti lastne proizvodne možnosti

Prejšnji četrtek je bila v Litiji 35. skupna seja obeh zborov občinskega LO Litija, na kateri so razpravljali in sprejeli družbeni plan ter proračun občine za letošnje leto.

Zraven tega so na seji občinskega LO Litija sprejeli še odlok o pokopališkem redu za pokopališča na območju občine, o varstvu in uporabi komunalnih naprav, higienskih pogojih in zunanji podobi strnjenih naselij, o dopolnitvi odloka o ustanovitvi sklada za gradnjo komunalnih naprav, kanalizacijskem prispevku in o dopolnilni stopnji prometnega davka; sprejeli so sklep o likvidaciji gostišča Maček v Šmartnem, razpravljali o premoženjskopravnih zadevah in poroštvenih izjavah, imenovali direktorja Kina Litija — Šmartno, kategorizirali šole ter razpravljali še o predlogu delavskih svetov gradbenega podjetja »Gradbenik« v Litiji in Splošnega obrtnega podjetja v Litiji o pripojitvi.

Zraven tega so odborniki zbora proizvajalcev sklenili, da se bodo sestali v maju na ločeni seji, na kateri bodo razpravljali o tromesečni realizaciji litijskih gospodarskih organizacij.

Precej čistega dohodka za sklade

Ob koncu lanskega leta so v Komunalni banki v Litiji spremenili razmerje o delitvi čistega dohodka za osebne dohodke in sklade. Prvotno so bili namreč odločili, da bodo 60 odstotkov čistega dohodka namenili za osebne dohodke, 40 odstotkov pa za sklade. Tako so se pa odločili, da bodo namenili za osebne dohodke le 45 odstotkov čistega dohodka, 55 odstotkov pa za sklade. S tem so že dobro razmerje delitve čistega dohodka znatno izboljšali.

Razstava o mladinskih delovnih brigadah

Do nedelje je bila v spodnjih prostorih Delavskega doma v Zagorju ob Savi odprta razstava ob 20-letnici mladinskih delovnih brigad. V sodelovanju z občinskima komitejima LMS Trbovlje in Hrastnik jo je pripravil zagorski občinski komite LMS.

Razstava, ki nazorno prikazuje tudi priznanja in nagrade, ki so jih dobili brigadirji iz Zasavja na raznih delovnih akcijah v letih po osvoboditvi ,in je vladalo v Zagorju ob Savi za njo precejšnje zanimanje, bo v prihodnjih dneh obiskala še Trbovlje in Hrastnik.

Vreme

ZA ČAS OD 12. DO 20. APRILA

V splošnem spremenljivo, oblačno, za letni čas dokaj hladno. V drugi polovici tedna pričakovati znatne padavine.

»ZASAVSKI TEDNIK«: Tiska ČP »Gorenjski tisk« v Kranju — Uredništvo in uprava: TRBOVLJE. Trg revolucije 11/II; telefon 80-191, poštni predal 82. Tekoči račun pri Narodni banki Trbovlje 600-13-3-146 — Letna naročnina 720 dinarjev (z dostavnino), mesečna 60 din (prav tako z dostavnino) — Nenaročenih rokopisov in

BIVŠI DACHAUČANI!

Sekcije internirancev Laško, Rečica in Zagorje ob Savi organizirajo zbor bivših internirancev koncentracijskega taborišča Dachau. Zbor bo v nedeljo, 29. aprila ob 10. uri na Gorah nad Hrastnikom, na dan osvoboditve taborišča Dachau izpod nacizma.

Na svidenje na Gorah!

Družbeni centri

Na ponedeljkovi seji IO ObO SZDL Trbovlje, na kateri so sodelovali tudi predsedniki krajevnih organizacij ter predstavnika Investicijskega biroja, so razpravljali o možnostih in potrebah po ustanavljanju družbenih centrov. Razpravljali pa so tudi o oblikah seznanjanja in sodelovanja občanov pri urbanističnih zasnovah mesta.

Na področju trboveljske komune deluje sedem krajevnih skupnosti ter vrsta ostalih družbenih in kulturnih društev - sekcij, ki imajo neradovoljive prostore ali pa je celo več organizacij v enem samem prostoru. Jasno je, da to posredno vpliva tudi na delo in uspehe posameznih organizacij, ker niso zagotovljeni oziroma niso dani vsi pogoji za normalno in uspešno delovanje. Značilno je, da se vse krajevne organizacije, tako na vasi kot tudi v samem mestu, borijo s problemom neprimernih prostorov. Tako je n. pr. središče delovanja vseh organizacij na Čečah v enem prostoru, nič boljši pa ni položaj na Dobovcu, Kleku in drugod.

Jasno pa je, da nastopa poleg družbenih centrov tudi vprašanje raznih trgovskih in ostalih lokalov na terenu in da zato ni nič čudnega, če so že sami občani predlagali razne rešitve in poudarjali, da brez primernih prostorov niso dani pogoji za normalno delovanje.

Ugotovili so, da so potrebni pri vseh novih objektih gradbeni programi, da bi se lahko dobile slike potreb po prostorninskih potrebah organizacij. Te potrebe pa je potrebno reševati v okviru urbanistične zasnove kraja. Nove objekte — družbene centre pa je potrebno vključiti že v obstoječe kulturno-družbene centre, se pravi ob kulturnih domovih, šolah itd. Da bi pa bilo mogoče uresničiti zamisel oziroma nujno potrebo po družbenih centrih, je nujno, da zbori krajevnih organizacij SZDL skupno s sveti krajevnih skupnosti in ostalimi organizacijami prouče specifične potrebe.

Pri razpravi o oblikah seznanjanja občanov z urbanističnimi zasnovami mesta pa so poudarili, da gre tu za določen vpliv državljanov na urbanistične zasnove kraja. Kot primerne oblike seznanjanja občanov z urbanističnimi zasnovami pa naj bi bili razgovori po sekcijah, klubih itd. Tu bi lahko prinašali občani pripombe in predloge urbanistu. Da bi se pa občani čim laže seznanjali z urbanističnimi zasnovami, pa so vsekakor primerne tudi makete in grafikoni, kjer naj bi bile nazorno prikazane podobe bodočih naselij.

Nove sindikalne podružnice

Tudi na področju zagorske občine so te dni v teku občni zbori sindikalnih podružnic, v gospodarskih organizacijah pa volijo nove člane organov samoupravljanja. Računajo, da bodo najkasneje do 25. aprila končali z volitvami novih članov samoupravljanja in z občnimi zbori sindikalnih podružnic.

Letos bo na področju občinskega sindikalnega sveta Zagorje ob Savi nekaj več sindikalnih podružnic kot doslej. Ob občnih zborih se namreč ločujejo nekatere stare in ustanavljajo nove sindikalne podružnice, ki so jih doslej ustanovili že v Komunalnem podjetju, Slikarstvu — pleskarstvu in v Splošnem krojaštvu ustanovili jih pa bodo še v Čevljarstvu in pri poslovalnici Sap-Turist biroja. Pred dnevi so jih opravili že v Slikarstvu — pleskarstvu, Komunalnem podjetju in »Varnosti«, zadnjo soboto pa še v trgovskem podjetju »Potrošnja«, Gradbenem podjetju, Lesno industrijskem podjetju, Splošnem krojaštvu ter na zunanjem obratu in upravi Rudnika rjavega premoga Zagorje ob Savi. Do nedelje pa bodo ,kakor računajo, končali s preostalimi občnimi zbori sindikalnih podružnic, tako na rudniku in v ostalih gospodarskih organizacijah.

Decentralizaciji gospodarjenja prioriteto!

V nedeljo zjutraj so se zbrali izvoljeni delegati, katere so volili v posameznih sindikalnih pododborih našega delovnega kolektiva.

Občnega zbora sindikalne podružnice so se udeležili tudi: tov. Franc Fink, predstavnik republiškega odbora, tov. Zdeno Ulaga, predst. OSS, tov. Greben, predsednik sindikalne podružnice rudnik Hrastnik, in zastopnik sindikalne podružnice Steklarne »Boris Kidrič«, Rogaška Slatina. Sindikalna podružnica Steklarne »Skoplje« pa je poslala občnemu zboru pozdravno brzojavko.

Poročilo predsednika navaja, da so obratni delavski sveti dosegli zadovoljivo višino, da so predvsem razpravljali o važnih gospodarskih nalogah v podjetju, premalo pa se je govorilo o strokovnem šolanju v podjetju.

Če samokritično ocenimo politično delo sindikalnih aktivistov v podjetju, lahko ugotovimo, da se je večina dela sindikalne podružnice obdržalo bolj v razpravljanju o nakupu raznih stvari, počitniških domovih itd., premalo pa smo govorili o proizvajalcu in njegovih problemih. Veliko vprašanj je ostalo nejasnih, kar je dovedlo večkrat do nepravilnega tolmačenja in raznih kritik v kolektivu. Pri tem gre vsekakor glavni delež krivde na delo celotnega izvršnega odbora. Znaten uspeh pa je zabeležen v razpravah o plačevanju po dobrem izdelku. Kljub temu, da je bilo to v začetku popolnoma nedostopno za člane kolektiva, je sedaj ostal ta problem popolnoma ob strani. Tudi o delovanju obratnih delavskih svetov lahko rečemo, da je sindikalna podružnica napravila svoje delo povsem v redu.

Kot problem je bilo največkrat postavljeno vprašanje letnih dopustov članov kolektiva. V obeh domovih sta koristila dopust v pretekli sezoni 702 člana kolektiva. Razvidno je, da se bodo morale kapacitete vsekakor povečati. Razmisliti pa je potrebno, da si kolektiv le postavi svoj dom na morju, medtem ko v Bohinju dom že itak obnavljamo.

Sindikalna podružnica pošilja vsako leto tudi dosti članov na brezplačni letni dopust (preventiva), ki traja 10 dni. Člane pošiljamo v glavnem izven sezone. Stroške krije delno ObSS in sindikalna podružnica. V preteklem letu je koristilo takšen dopust 35 članov kolektiva.

V zvezi z razširitvijo počitniških domov je CDS dal na razpolago en milijon dinarjev za weekend hišice, katere bomo postavili v bližini Pulja. Sedanja kapaciteta domov je 57 ležišč.

DELO PO EKONOMSKIH ENOTAH

Z obračunavanjem po ekonomskih enotah nismo nič dosegli, kajti delovanje ekonomskih enot ima namen zboljšati proizvodnjo, zmanjšati stroške, racionalno koristiti delovno silo, to pa zato ker ekonomske enote ne razpolagajo s finančnimi pokazatelji o obremenitvi, o plačnem skladu, o amortizaciji itd. Uspeh je vsekakor zagotovljen, v kolikor bo aktivnost vseh članov v EE in obratnih delavskih svetih bolj elastična in aktivna. Aktivno dela v vseh teh organih upravljanja preko 200 članov delovnega kolektiva, to pomeni, da sodeluje vsak sedmi član kolektiva.

Nadalje je govoril predsednik sindikalne podružnice o ženski delovni sili, katere je v kolektivu 47%, o nočnem delu zaposlenih žensk, ki je sedaj nekako urejeno z uvedbo 5-urnega delovnika ob sobotah. Morali pa bomo še izboljšati disciplino. Sicer pa ni opaziti, da bi se obseg proizvodnje znatno zmanjšal, kar je bila glavna bojazen.

V poročilu so bili posamezni problemi nakazani bolj nejasno, vendar je o nekaterih več govorila razprava.

Tov. Rudi Kirhmajer je govoril o delu EE energetike, prikazal je, da so imeli že 5 zasedanj obratnega delavskega sveta, tudi vse komisije so zelo delavne, a disciplinska komisija ima težave zato, ker te komisije v ostalih obratnih DS še niso začele z delom. Člani čutijo, da tako ni enakopravnega ocenjevanja prestopkov.

Povsem je za pohvaliti formirano strokovno komisijo, katera se je že šestkrat sestala, in sta v njej tudi vodja EE in predsednik obratnega DS. Poseben problem je še vedno nesorazmerje plač, vendar tega za sedaj obratni DS ne more rešiti.

VEČ POLITIČNEGA DELA

je v nadaljevanju razprav poudaril tov. Alojz Janežič. Nakazal je vso problematiko notranjega političnega dela v kolektivu. Govoril je o gospodarskih vprašanjih tovarne proti skupnim problemom v celotni državi in zunanjemu tržišču.

Poudaril je, naj decentralizacija pomeni nadaljnjo vlogo in naloge kolektiva pri znižanju stroškov proizvodnje, kajti zunanji trg bo nedvomno zahteval cenejše in boljše izdelke.

Tudi medfazne cene med EE za posamezne usluge je treba znižati na minimum, zato ne tekmujmo, kdo bo imel višjo režijsko uro za uslugo, ker to privede samo do povečanja stroškov in nerealnih cen.

VARČEVANJE IN ORGANIZACIJA PODJETJA STA OSNOVA ZA NADALJNJI USPEH – VEČJI IZVOZ

je podčrtal tov. Jože Klanšek, direktor, ki je obširno prikazal probleme gospodarstva. Smatra pa, da je bilo poročilo le preveč kritično, ker je kolektiv v letu 1961 le dosegel znaten napredek, sprejeli smo pravilnik o delitvi osebnih dohodkov, katerega moramo obdržati, le izpopolniti ga moramo še v tekočem letu.

Smatra, da smo člane kolektiva premalo seznanjali s problemi plana podjetja. Res, da smo v letu 1961 izvršili plan po obsegu le 91%, vendar smo finančni plan presegli. Medtem ko je izpolnjevanje plana v letošnjem letu v prvih treh mesecih v redu, pa naj bo pri končni delitvi soudeležena tista EE, ki je več prispevala za realizacijo plana, bolj kot ostale. Sindikalna podružnica mora biti bolj seznanjena tudi s temi problemi.

Predlagal pa je, naj se uredi priprava dela (na tem se že dela, in v nekaj mesecih bo urejeno), naj se izboljša proizvodnja, predvsem transport (treba je pravilno organizirati delo pri dodelavi, modernizirati obrate itd.), poveča varčevanje z materialom in surovinami, kakor tudi z osnovnimi sredstvi, in da se nadaljuje rekonstrukcija, predvsem takoj začeti z gradnjo zmesarne (imamo lastna sredstva delno zagotovljena). Nova lončna peč bo dala 550 milijonov produktov na leto.

Sindikalna podružnica bo morala skrbeti za to, da se bo podjetje strogo držalo izvajanja raznih gospodarskih prednisov. Enotno bo morala voditi družbeno kontrolo nad tem.

Kot osnova za nadaljnje delo pa naj bo boljši izvoz. V letu 1961 smo za 30% presegli plan izvoza – v prvih treh mesecih 1962 pa za 20%. Pri tem se je treba strogo držati tega, da bodo izdelki kvalitetni in da bo dobava ustrezala rokom. Težiti bo treba tudi za znižanjem lastne cene izdelkov.

SINDIKAT JE KOLEKTIVNO ODGOVOREN ZA SVOJE DELO KOLEKTIVU

je opozoril tov. Tonček Mlakar. Navajal je, da vsi člani izvršnega odbora odgovarjajo za delo pred kolektivom, in ne samo predsednik in tajnik. Kljub vsemu smatra, da je sindikalna podružnica v glavnem odigrala svojo vlogo v kolektivu. Izgovori, da pododbori ne vedo, kaj naj bi delali, da niso dobili navodil – ne držijo. Problemov je dosti, vendar se naj člani kolektiva navadijo na to, da se obračajo s prošnjami na sindikat in ne vedno naravnost na direktorja ali drugega člana uprave.

Treba je na sestankih kritizirati napake in potem težiti za tem, da se odpravijo.

VLOGA DELA EE NAJ BO V ZNIŽANJU STROŠKOV

meni tov. Karel Dremel, ki je govoril o problemih v zvezi z izračuni za posamezne EE. Govoril je o tem, da je popravljen nov plan, ki bo razdeljen na vse EE. S tem bo omogočeno potem konkretno obravnavanje stroškov in znižanje istih znotraj vsake EE. Do sedaj le zajemamo podatke, vendar med člani kolektiva ne sme biti vedno pred očmi lastni dinar.

Med ostalimi diskutanti so še bili tov. Franc Poljšak, ki je govoril o fizkulturnem delu kolektiva, tov. Stane Cvelbar, ki je govoril o rekreacijskem centru, tov. Oto Zogar, ki je govoril o delu EE energetika, tov. Rihard Peiti, ki je govoril o strokovnem izobraževanju in o medsebojnih odnosih v kolektivu, tov. Franc Žibret, ki je govoril o problemih godbe in se zahvalil za finančno pomoč kolektivu. Tov. Martin Mlinar je govoril o problematiki zajemanja podatkov o plasmaju naših izdelkov v ZDA in Kanado, tov. Viktor Racki o problemu obveščanja kolektiva preko glasbila »Steklar« in o odnosih članov kolektiva med seboj, tov. D. Bradoševič in tov. Viljem Zaletel sta govorila o problemih dela EE brusilnice in notranjega obrata, tov. Zaletel je predlagal, da naj vsak DS povabi tudi ostale predsednike in vodje EE, to zaradi boljše povezave med seboj. Tov. Vodeb je pa govoril o [illegible] **v skladišču.**

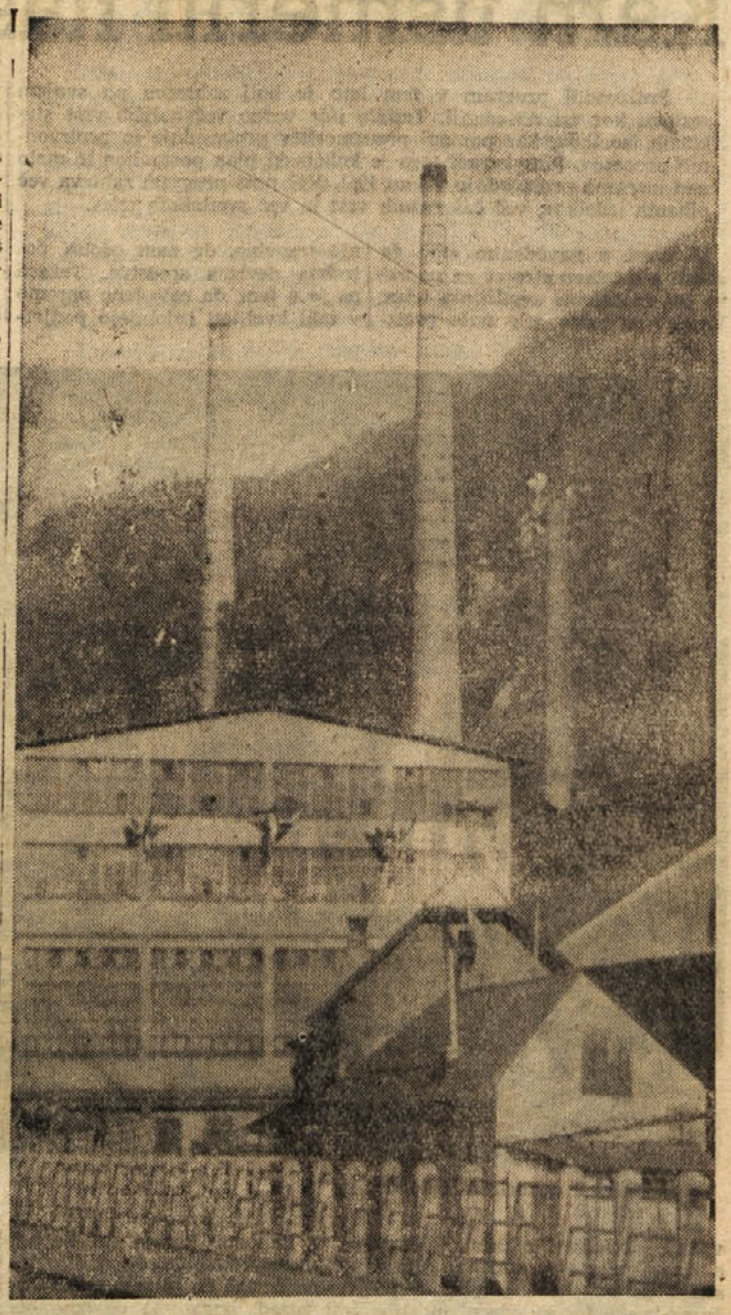

„Steklar"

Volitve v centralni in obratne delavske svete

Delavski svet steklarne v Hrastniku je na svojem zasedanju dne 12. 3. 1962 napravil razpis za volitve v centralni delavski svet in obratne delavske svete.

Volitve bodo skupne, in to 17. 4. 1962. Volilo se bo 61 članov kolektiva v centralni DS.

Na istem zasedanju je bila imenovana tudi volilna komisija za centralni delavski svet, in sicer:

1. Viktor Sušin, predsednik
2. Anka Majcen, tajnik
3. Viktor Racki, član
4. Janez Slana, član
5. Viljem Vračun, član

Centralna volilna komisija je imenovala naslednje volilne komisije in postavila naslednja volišča:

1. Volilna enota I — bosta dve volišči v jedilnici. Volijo člani naslednjih obratov: notranjega obrata, zmesarne, šamotarne, vezalke notranjega obrata, vzdrževalci kiko strojev.

   1. volišče vodijo:

   Jože Žlindra, predsednik
   Heda Kmetič, član
   Alojz Pepehak, član

   2. volišče vodijo:

   Alojz Šantej, predsednik
   Benedikta Kladnik, član
   Peter Marot, član

2. Volilna enota II — v pisarni brusilnice. Volijo člani: brusilnice in dekorativnega oddelka.

   Volišče vodijo:

   Niko Germadnik, predsednik
   Mimi Kolman, član
   Marjana Žlindra, član

3. Volilna enota III — v pisarni pomožnih delavnic. Volijo člani: pomožne delavnice, skladišča in transporta.

   Volišče vodijo:

   Viktor Hudi, predsednik
   Sanda Zupanc, član
   Mirko Kršlin, član

4. Volilna enota IV — v gradu. Volijo: uslužbenci, člani menze, bifeja, splošne službe, rezanje papirja in kontrola obrata ter brusilnice.

   Volišče vodijo:

   Leopold Moder, predsednik
   Milica Kremžar, član
   Ferdo Stepišnik, član

Volišča bodo odprta ob 4. uri zjutraj.

r. p.

Sekretar tovarniškega komiteja tovariš Alojz Janežič govori na konferenci

Za napredek samoupravljanja

Delovanje Zveze komunistov Steklarne, ki je bilo v preteklem obdobju usmerjeno na reševanje najbolj aktualnih problemov v dviganju idejne ravni, idejne aktivnosti Zveze komunistov, v delovanju decentralizacije delavskega samoupravljanja, je zabeležilo napredek v primerjavi s prejšnjimi leti, vendar ugotavljamo, da imamo še takšne člane, ki niso proučili gradiva III. plenuma CK ZKJ. Konferenca Zveze komunistov v tovarni je ugotovila, da je med komunisti še precej nejasnosti okrog usedlin birokratizma v odnosih med obrati itd.

skem položaju itd. Predlagali so, naj bodoči izvršni odbor skrbi za to, da bodo vsa ta in še druga vprašanja, ki zadevajo delovanje sindikata, v redu opravljena.

Med številnimi tovariši, ki so na konferenci sodelovali v razpravi, je bilo zlasti poudarjeno, da je Zveza komunistov Steklarne

Delegati na letošnji letni konferenci Zveze komunistov. Ob direktorju je gost tov. Franc Grešak, ki zastopa občinski komite ZKS

Konferenca je kritično ocenila delovanje članov komiteja in celotnega članstva Zveze komunistov, zlasti na področju politično-ideološke izobrazbe, na področju decentralizacije in uveljavljanja ekonomskih enot, kakor tudi v družbeno politični aktivnosti. Komuniste v organih upravljanja je razprava na konferenci označila za premalo družbeno aktivne, zaradi tega je nujno sklicevati aktive komunistov, ki so bili nedavno formirani. Ti aktivi naj bi še pred zasedanji delavskega sveta in ostalih organov upravljanja podrobno proučili najvažnejša vprašanja.

Konferenca je ugotovila tudi to, da je del članov ZK še vedno napačno poučen glede decentralizacije. Nevzdržno je na primer to, da pričakujemo od ekonomskih enot ob istem načinu dela, ob istih odnosih, večje osebne dohodke. Obratni delavski sveti in zbori ekonomskih enot naj bodo tisti novi faktor, ki bo iskal notranje rezerve. Zveza komunistov pa je v tovarni pri vzgoji po tem vprašanju naredila premalo. Ekonomske enote smo sprejeli kot umetno tvorbo, ki bo omogočala večanje osebnih dohodkov brez spremembe načina dela. Kljub temu, da je bilo več razgovorov o pomenu formiranja ekonomskih enot, o odstranjevanju pomanjkljivosti v ekonomskih enotah, so te ostale do danes neizkoriščeno orodje delovnega kolektiva. Za takšno gledanje kolektiva pa ne moremo valiti krivde na kolektiv, ker je do takšnega stanja dovedlo prešibko pojasnjevanje članov Zveze komunistov in sindikalne podružnice, kar pomeni, da komite in sindikalna podružnica sama nista dovolj poznala namena formiranja ekonomskih enot.

Konferenca je zlasti odločno spregovorila o delovanju sindikalne podružnice. Izraženo je bilo mnenje, da je sindikat premalo storil za ekonomsko in politično vzgojo kolektiva, da je premalo obveščal kolektiv o gospodar- dosegla znatne rezultate od rekonstrukcije podjetja pa do nagrajevanja po enoti proizvoda. Član okrajnega komiteja, tovariš Franc Kralj-Cink pa je dejal, da so komunisti ocenili svoje delo zelo kritično, da je bilo v dosedanjem delu mnogo truda, v bodočem delu pa čaka komuniste še več nalog. Razumljivo je torej, da bo od komunistov vse več zahtevano.

Ob zaključku konference so izvolili nov tovarniški komite in sprejeli program dela, v katerem je zlasti naglašeno, da je potrebno pospešiti decentralizacijo upravljanja kljub trenutnim težavam, pri tem pa bodo morali biti komunisti nosilci vsega napredka. V programu je tudi rečeno, da je treba delovati po smernicah III. plenuma in da je treba te napotke presojati z domačimi razmerami, s čimer naj bi Zveza komunistov v tovarni reševala vse osnovne probleme, ki sodijo v njeno dolžnost.

Alojz Janežič

Kam usmeriti našo proizvodnjo

Proizvodni program v tem letu je bolj zahteven po svojem sestavu kot vsi dosedanji. Tržišče išče vedno več boljših vrst steklenih izdelkov, kar pomeni preusmeritev proizvodnje in proizvodnih procesov. Prav zaradi tega je količinski plan postavljen le malo nad izvršeno proizvodnjo v letu 1961. Naš novi program zahteva več pihanih izdelkov, več čaš raznih vrst in več svetlobnih teles.

V zvezi z navedenim smo že začeli z izdelavo strojev za napravo čaš in deloma svetlobnih teles. Vendar je tesno grlo naše proizvodnje dodelavni oddelek – brusilnica, ker v tem oddelku delajo stroji in strojne naprave, ki so že zastareli, ter seveda ni mogoče pričakovati povečane proizvodnosti. Prav zaradi tega so usmerjeni vsi napori, da bi dobili v tovarno ustrezne stroje. V tem smislu je v izdelavi elaborat, ki bo predložen Jugoslovanski banki za zunanjo trgovino, da nam odobri potrebna devizna sredstva. Težava pa je v tem, da navedeno opremo v taki kvaliteti izdelujejo podjetja v Zahodni Evropi, in največ v Zvezni republiki Nemčiji. Tovrstne devize pa je zelo težko dobiti zaradi negativne devizne bilance, vendar lahko na nje računamo, in sicer upravičeno, ker gre povečana proizvodnja na zunanji trg ter večina prav v Zahodno Nemčijo. S temi stroji in napravami bi uspeli zvišati storilnost pri brušenju svetlobnih teles in kozarcev, hkrati pa zanesljivo zmajšali odpadek, kar pomeni za nas glavni vir povečanja proizvodnosti.

Da so prav ti stroji nujno potrebni, utemeljujemo še z dejstvom, da predvidevamo izgradnjo nove 12-lončne peči, na kateri bomo izdelovali pretežno zgoraj omenjene izdelke. Nova peč, ki naj bo zgrajena do 1. julija letos, bo dala velike količine stekla, (lonci z večjo kapaciteto – vsak lonec cca 700 kg nataljenega stekla). Obratovanje te peči pa je nerazdružno povezano s postavitvijo zmesarne ter v njej inštaliranih peči za podgrevanje šamotnih loncev. Temelji te stavbe so bili postavljeni že v letu 1961, vendar je bilo zaradi premajhnih sredstev delo ustavljeno in se bo nadaljevalo letos, ko se začne gradbena sezona. Medtem bodo postavljene tudi osnove za proizvodnjo energije – plina.

V letu 1962 se bo povečala proizvodnja dekoriranega stekla. Žganje dekoriranega stekla, ki je bilo do sedaj tesno grlo, je v tej proizvodnji odpravljeno s postavitvijo nove tunelske električne peči z avtomatsko regulacijo temperature. S tem so se kapacitete povečale 2 do 3-krat. Razen tega pa je naročena oprema za povečanje kapacitet pri brizganju svetlobnih teles, za katere vlada pri nas in na inozemskem tržišču veliko zanimanje. S tem so dane široke možnosti proizvodnje razsvetljavnega stekla .Razen te zgoraj poudarjene proizvodnje bo treba obdržati še redno proizvodnjo v stiskanih izdelkih in embalažno steklo.

Vse te naloge se zde na pogled zelo enostavne in lahko izvedljive. Mnenja smo, da jih bomo realizirali, čeprav bo potrebno vložiti še precej truda za realizacijo teh zamisli. Še prav posebno pa je važno, da se realizira nakup novih osnovnih sredstev za dodelavne oddelke, kar je od tega odvisna rentabilnost proizvodnje. Delo v uvedenih ekonomskih enotah in vsestransko zavzemanje vseh članov kolektiva bo z izpolnitvijo teh načrtov napravilo zopet lep korak naprej v osvajanju novih izdelkov, ki jih iščejo tržišča.

Ing. Maks Mercina

To so pa naši dekorirani izdelki!

Razdelili smo sredstva

Na zadnjem zasedanju delavskega sveta smo razpravljali o delitvi sredstev po zaključnem računu za lansko leto. Ker je delavski svet že potrdil bilanco poslovanja v preteklem letu, smo razpravljali torej le o tem važnem vprašanju. Uvodoma je tovariš direktor poudaril, da je o predlogu razpravljal tudi že politični aktiv in da je predlog v celoti pripravil upravni odbor. Sredstva so minimalna, zato je toliko bolj važno, da jih pravilno razdelimo. Kako nam je to uspelo, presodite iz tega poročila.

Stanje amortizacijskega sklada je izraženo v vsoti 114,652.850 din. To je stanje skupaj s povečanjem. V tem znesku je zajet tudi znesek prodanih osnovnih sredstev. Razporeditev sredstev je takšna: za anuitete za I. in II. etapo izgradnje in za nakup osebnega avtomobila 28,200.840 din. Ta sredstva so že porabljena. Za anuitete in druge obveznosti pa je angažiranost naslednja: za anuitete I. in II. etape rekonstrukcije, za anuitete za avtomat in 15 odstotkov obvezne rezerve je znesek 52 milijonov 175.106 dinarjev. Že odobreno za nakup osnovnih sredstev od delavskega sveta, za dokončanje 10-tonske F banje, stroj za obžiganje v brusilnici, peč za centralno kurjavo, električni ročni brusilni stroj, 3 signalne sirene, 3 risalne mize, 2 pisalni mizi, stroj za žigosanje, pettonsko dvigalo, mehanična lopata in 3 elektromotorji – skupno 10 milijonov 815.600 dinarjev. Predlog za koriščenje ostanka: za dograditev zmesarne ter dokončanje 12-tonske lončne peči — 22 milijonov 200 tisoč dinarjev. Za rezervo še ostane okrog 1 milijon dinarjev.

Sredstva bi se po zaključnem računu delila takole: ostanek čistega dohodka iz redne delitve je bil 67,534.108 din, premije od izvoza 3,268.463 din. Skupno je potem za razdeliti 70,802.571 din. Od tega je treba odšteti 15 odstotkov obvezne rezerve — 10,620.386 dinarjev. Razen teh sredstev so bila na razpolago za delitev še neporabljena sredstva iz lanskega leta, ostanek od adaptacije ambulante, od sklada skupne porabe ter vrnjeni znesek kemične tovarne za ambulanto, tako da je skupna vsota za delitev 70,852.711 din.

Za poslovni sklad: iz osnovnih sredstev, oprema zobne ambulante 3,750.000 din. K temu znesku je prispeval okrajni zavod za socialno zavarovanje 2,250.000 din. Anuitete od kreditov in posojil še prištejmo in dobimo skupni znesek 8,456.412 dinarjev.

Sklad skupne porabe je bil razdeljen takole: 19-stanovanjski stolpič onstran Save 31 milijonov din, komunalni prispevek 5 milijonov 200 tisoč din, adaptacija stare zgradbe za samski dom 7 milijonov 500 tisoč dinarjev, pripravljalna dela za rekreacijski center 2 milijona dinarjev, odkup in taksa hiše Guera poldrug milijon dinarjev, dotacija SZDL za zgradbo pol milijona dinarjev, dotacija društvom en milijon dinarjev, preureditev stanovanja v otroški vrtec zopet en milijon dinarjev, dotacija sindikalni podružnici za adaptacijo počitniškega doma v Bohinju naslednji milijon dinarjev, dotacija sindikalni podružnici za letne dopuste pet milijonov dinarjev. Anuitete za stanovanjske zgradbe 5,166.000 din ter UO za koriščenje v okviru pooblastil 1 milijon 530.299 dinarjev.

Skupno je bilo razdeljenih v poslovni sklad in sklad skupne porabe 70,852.711 dinarjev.

Razen tega smo razpravljali o vrnitvi dolga kemične tovarne, ki znaša 32,500.000 dinarjev in ga bomo razporedili predvidoma za uporabo za udeležbo h kreditu za zmesarno, za domačo in tujo opremo, za laboratorij, tekoči trak za odnašanje, kompresor, računske stroje ter anuitete za obratna sredstva.

Na osnovi tega je bila zelo živahna razprava. Sklenili smo, da naj dobijo društva dotacijo v znesku enega milijona, od česar bo polovico dano v občinski sklad, polovica pa razdeljena društvom neposredno. Razpravljali smo tudi o naplačilih na stanovanja. Pri sedanjem stolpiču II naplačevanja še ne bo. Za poznejše gradnje pa je nujno zainteresirati mlade ljudi, da bodo vlagali sredstva za nova stanovanja. V tem smislu je bilo priporočeno sindikalni podružnici naj zbere podatke o številu delavcev, ki so pripravljeni sodelovati pri gradnji stanovanj s svojimi sredstvi.

Ob razpravi o komunalnem prispevku je delavski svet izrazil mnenje, naj bodo ta sredstva uporabljena polovica za ureditev okolice hiše, polovica pa za komunalne zadeve. Prav tako so menili, da naj bodo sredstva, dana občini porabljena za gradnjo ceste v prvi vrsti, in šele potem naj se misli na olepševanje okolice.

Da bi članom kolektiva lahko nudili dopust tudi v drugih krajih in ker kaže, da ne bo mogoče več uporabljati doma v Crikvenici v prihodnjem letu, so člani mnenja, naj podjetje kupi 5 weekend hišic, ki jih letos postavi v okvir počitniške skupnosti Hrastnika v Pulju. Pozneje naj bi nakupili še več takšnih hišic.

Na koncu je sklenil delavski svet naj se razpišejo volitve delavskega sveta za 17. t. m.

Godba na pihala je aktivna, toda potrebuje prostore

ZAVEDAJO SE SVOJIH NALOG

Pred dnevi je bila občinska konferenca ZVVI v Hrastniku. Po izvršenih poročilih je sledila živahna in zanimiva razprava, v katero je posegel tudi tajnik okrajnega odbora ZVVI, nadalje predsednik občinskega odbora SZDL Hrastnik. Iz poročil kakor tudi iz razprave je bila razvidna dejavnost občinskega odbora in osnovnih organizacij ZVVI v občini. Tudi udeležba na konferenci je pokazala, da se invalidi zavedajo nalog, ki so pred nje postavljene, in da bodo pereče probleme lahko reševali le z aktivnostjo slehernega posameznika in v povezavi z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami ter občinskim LO.

Tovarišu Titu za 70. rojstni dan

Kot vsako pomlad, tako tudi v letošnji nosijo v štafetnih palicah mladinci, mladinke, kmetje, delavci - rudarji, športniki — s planinskih vrhov, od sinjega Jadrana, z Vojvodinskih ravnin, mimo zgodovinskih krajev iz naše polpretekle zgodovine, ki so napojeni s krvjo, z velike magistrale mladih brigadirjev, skozi vasi in mesta, iz src tisočev in milijonov ljudi pozdrave k rojstnemu dnevu maršala TITA.

Spoštujemo in slavimo veliko ljudi, ki so obogatili zakladnico človeškega razuma, ki so nam zapustili bisere lepote in mojstrovine, tehnike in znanstvenike, toda najbolj blizu so nam možje, ki so skozi bedo, trpljenje in vojno vihro vodili ljudstvo k največjemu in najlepšemu cilju — k svobodi in miru. Z mirno roko vojskovodje in treznim razumom državnika je začrtaval pot jugoslovanskim narodom v dneh, ko pretresajo svet temni oblaki hladne vojne, vodil nas je skozi krče obnove in pesmi graditve. Navduševal nas je vseskozi za velike cilje, nam kazal nevarne čeri ter neprestano bdel nad cvetovi jugoslovanske revolucije.

Znana so nam otroška leta, ki jih je preživel v Hrvatskem Zagorju, znana so nam leta, ki jih je preživljal po odhodu iz te lepe valovite zagorske pokrajine, posebno pa nam je znana njegova borbena življenjska pot med obema vojnama. Še posebno pa nam je znana njegova pot, ko je stopil na čelo Partije, kjer je delal z nezlomljivo voljo pri izpolnjevanju danih nalog. Ta neukrotljiva energija pri obvladovanju vseh zaprek na poti svobode in socializma, ta ustvarjalna sila in pogum pri iskanju novih poti v socializem, daljnovidnost pri reševanju usodnih vprašanj sodobnega sveta, vsa ta dela so nam vsem v ponos, s tem pa v nas živi vera v lepšo socialistično prihodnost.

Ob letošnjem dnevu mladosti, ko praznuješ 70. rojstni dan, Ti poklanjamo delavci našega podjetja šopek najlepših želja za Tvojo osebno srečo, za srečo naših narodov, katerim si podaril vse svoje sile. Z nosilci štafete skozi cvetoči maj gredo tudi naši iskreni pozdravi in izrazi globokega zaupanja in naročilo:

Ostani nam še nadalje dober prijatelj in svetovalec, kot si nam bil doslej.

Iz veselih src Ti kliče kolektiv Steklarne Hrastnik:

»Še na mnoga leta, tovariš Tito!«

Ob sprejemu pri tov. Titu. Skrajni desno je tovariš Janežič

Naša godba je stara 70 let!

Konec letošnjega maja bodo godbeniki steklarne praznovali 30. obletnico. Takrat bodo nastopili v obširno zasnovani kulturni proslavi. Od tega lepega jubileja nas torej loči le nekaj tednov.

Naša godba na pihala je bila ustanovljena v času, ko so bili napredni sindikati v podjetju že močno organizirani. Tudi pobuda za ustanovitev godbe je prišla iz sindikatov. Tako je ta skupina delovala še poleg takrat že obstoječega kulturnega društva »Svoboda«. Že pred ustanovitvijo so pričeli zbirati tudi finančna sredstva za nakup instrumentov. Te so kupili od Jožeta Petroviča iz Maribora, ki je bil takrat tudi kapelnik te godbe. Instrumenti so bili stari in so stali 21.000 din. Sredstva je bilo v tistih težkih časih prav težko žrtvovati, vendar so vsi delavci, ki so se vključili v godbo, dali tudi določen prispevek. To je bilo v času, ko je bila slaba konjunktura steklenih izdelkov, ko je bil delovni čas v mesecu skrajšan na 15 in tudi 12 delovnih dni.

Že po prvih šestih mesecih delovanja godbe so godbeniki prvič nastopili s promenadnim koncertom v steklarski koloniji. Koncert je zelo dobro uspel. Toda kapelnik ni dolgo ostal med godbeniki. Kmalu so na njegovo mesto pridobili tovariša Kolenca iz Trbovelj. Ko je kmalu potem ta kapelnik zbolel, je dolžnost vodje sprejel pokojni Peter Ignjatijef. Takrat so že nastopali na festivalih v Trbovljah, Hrastniku, Zagorju in še marsikje. Udeležili so se tudi izleta Svobod v Celju leta 1935. Bili so torej povsod, kjer so se delavci zbirali več ali manj množično.

Leta 1938 je godba nakupila nove instrumente iz Češke. Nekatere od teh instrumentov imajo še zdaj. Naslednje leto so nastopili na tekmovanju v Kranju in zaradi uspeha, ki so ga dosegli, dobili diplomo.

Tudi kapelnik Ignjatijef ni ostal dolgo v godbi. Za nekaj časa je bil tedaj kapelnik tovariš August Krajšek, ki je prišel iz vojaške godbe. Ta je moral kmalu na novo delovno mesto v Celje. Godbeniki so tedaj izbrali za kapelnika ustanovnega člana tovariša Poldeta Jagra. Ta je vodil godbo do začetka vojne. Od njega je prevzel kapelo Oto Pap, ki pa je ni dolgo vodil, ker se je godba razšla — nekaj jih je odšlo v partizane, nekaj pa jih je bilo mobilizirano v nemško vojsko. Instrumente in arhiv je od takrat hranil Miha Komat, ki je še zdaj aktivni steklar in še vedno aktivno sodeluje tudi v godbi. Njemu gre hvala, da je ves inventar godbe ostal ohranjen do njenega ponovnega nastopa po osvoboditvi.

Godba se je ponovno formirala 1947. leta, ko so se pričeli vračati stari godbeniki. Takrat so se vključili mladi godbeniki, ki so se šolali v glasbeni šoli, v velikem številu v na novo ustanovljeno godbo. Razveseljivo je, da je že takrat godba štela 30 aktivnih članov. V tej dobi se je zopet menjalo več kapelnikov. Najprej je vodil godbo August Rus, nato Oto Pap, potem pa Viljem Zaletel. Vsi ti so steklarji.

Kako vidno je godba tedaj napredovala, lahko razberemo iz številnih diplom in pohval, ki jih je godba prejela. Sedanji kapelnik je kljub napornemu delu v tovarni zelo prizadeven in žrtvuje skoraj ves prosti čas rasti kakovosti godbe.

Godba je najprej sodelovala v okviru sindikalnega kulturno-umetniškega društva »Jožeta Justa«, ob ponovni ustanovitvi delavskega kulturnega društva »Svoboda« leta 1952 pa se je priključila »Svobodi II« v Hrastniku.

Godbeniki, enkrat drugače

Prehrana, cene, tople malice . . .

O družbeni prehrani govori tovariš Leopold Moder

Ni treba dvomiti o tem, da člane delovnega kolektiva steklarne nadvse zanima naša obratna menza. Kako torej delujeta obratna menza in bife? O tem je povedal vse, kar je najvažnejše, tovariš Leopold Moder. Med drugim je govoril tudi o tem, kar najbolj nestrpno pričakujemo — o toplih malicah.

Kaj je vzrok podražitve hrane v menzi?

»Podražitev živil je terjala od nas podražitev hrane. Toda mi hrane nismo tako zelo podražili, kot so se podražila živila. Preglejmo zadevo podrobno! Doslej smo pripravili vsak dan 85 zajtrkov, 185 kosil in 105 večerij. Povprečni mesečni promet je izražen z vsoto 700.000 dinarjev. V dosedanjih cenah smo imeli vkalkulirani dve plači za kuharsko osebje in ves kalo živil. Vse ostale stroške je doslej krilo podjetje. Po sklepu upravnega odbora plačuje upravnika podjetje in prav tako knjigovodkinjo. Ostale stroške krijeta bife in menza.

Splošna podražitev pomeni povišanje za 17 odstotkov. Povišanje osebnih dohodkov 33 odstotkov. Razni nepredvideni dogodki, kot je na primer bolniški dopust in drugo, 2 odstotka. Skupno je torej povišanje za 52 odstotkov. Skupni znesek se zmanjša za 50.000 dinarjev zaradi tega, ker je že v dosedanjih cenah bila vkalkulirana dvojna plača. Še za 50.000 dinarjev manj izkazujeta drugi dve plači, in sicer za upravnika in knjigovodkinjo. Iz tega izhaja, da smo dejansko zvišali cene le za 24 odstotkov in ne za 52 odstotkov, kot terja celotni izračun, o katerem smo govorili.

Prvi april 1962

Tako smo torej zvišali ceno prehrani za en mesec — 30 dni — od 5850 dinarjev na 7650 dinarjev. Del razlike lahko krijemo tudi iz dobička pri prodaji piva v bifeju. Dnevni obroki so se povišali od 195 na 225 dinarjev. Ta cena pa velja samo za tiste, ki so zaposleni v steklarni. Za začasne abonente velja nova cena, povečana za 20 odstotkov. Za prehodne abonente velja cena vrednosti obroka posameznega dne. Za delavce gradbenega podjetja pa doplačuje podjetje za vsakega abonenta po 1000 dinarjev.

Kako daleč smo že s pripravami na tople malice?

»O tem je bilo že veliko govora na sindikalnih sestankih. Upam, da bo problem prej ko v dveh mesecih rešen. Finančna sredstva so že zagotovljena, tako za štedilnik kot za preureditev prostorov. Tudi načrt je prilagojen sedanjim prostorom. Največji problem je vsekakor štedilnik. Prednost tega štedilnika je, da deluje električno in plinsko (butan). Poudariti je, da na ta način odpade mnogo, sicer neizbežne nečistoče.

Pripravili bomo lahko okrog 650 malic — če jih bo želelo toliko članov kolektiva. Prizadevali si bomo, da bodo cene zmerne. Pripravljali jih bomo za vse tri izmene. Smatram, da bo najbolje, da dovažamo malice v obratno menzo. Pripravili bomo pisan jedilnik. Tako naj bi bilo vsaj deset različnih jedilnikov.

Kaj pa osebje, ali se bo povečalo?

»Niti ne posebno. Po vsej verjetnosti bo pri vsaki izmeni po ena servirka več ali pomožna delavka v kuhinji. Sedaj imamo zaposlenih 13 v menzi in 8 v bifeju, potem pa bi zaposlili še tri. Kakor si člani kolektiva želijo toplih malic, tako želim jaz, da bi dobili boljše prostore, ker bi bilo tudi s tem ljudem močno ustreženo.«

Kaj pa ostali problemi menze?

»Kot pravim, so največji problem prostori. V sedanjih kuhamo že nekaj desetletij. Število abonentov nenehno raste. Po vsej verjetnosti bo še naraščalo. To zategadelj, ker Hrastnik nima dovolj lastne delovne sile.

Drug problem so v menzi zaposleni. Imamo precej zaposlenih, ki nimajo kvalifikacije. To pomeni, da gre delo nekoliko teže. Kvalificirane delavke pa nočejo ostati — zaradi plače. V gostinstvu imajo namreč znatno boljše plače in jih mika tja.«

Tako torej! Tople malice navsezadnje le ne bodo samo prvoaprilska šala. — rr

Več pozornosti ženam

Centralni delavski svet tovarne je pripravil ob dnevu žena slavnostno sejo, na katero je povabil vse žene, ki delujejo v delavskem in družbenem upravljanju. Pogovorili so se o nočnem delu žena, o skrajšanem delovnem času ob sobotah za tiste, ki delajo v treh izmenah, o uvedbi toplih malic, o razširitvi menze, o ureditvi varstvene ustanove za otroke zaposlenih žena, o ureditvi samskega doma za žene in o izboljšavah v trgovini. Za vse je bila centralna proslava v kinu Svobode II, kjer so nastopili tudi »Zadovoljni Kranjci«, člani kulturne ekipe Radia Ljubljana in drugi. Posebnih proslav, ki bi jih po posameznih obratih lahko organizirali sindikalni pododbori, ni bilo, čeprav vemo, da je v tovarni zaposlenih 740 žena.

Razumljivo je, da ob takšnem številu ni mogoče prirejati pogostitve žena, pa tudi namen praznovanja žena ni v tem, da bi ga odpravili samo s pogostitvijo. Sindikalni pododbori pa bi le imeli mnogo govoriti z ženami in potem tudi po zaključkih takega pogovora kaj storiti v prid žena. V tovarni je zaposlena velika večina žena kot polkvalificirane in nekvalificirane delavke, le neznatno število žena je na mestih kvalificiranih in visokokvalificiranih del. To pomeni, da je potrebno govoriti (in storiti) več za kvalificiranje, torej izobraževanje. Večja strokovna in tudi splošna izobrazba bo pomenila tudi večjo udeležbo žena v družbenem življenju.

Skrbeti je treba tudi za to, da bodo žene doma čim bolj razbremenjene. Govoriti je treba torej o uslužnostnih servisih in obratih v okviru stanovanjske skupnosti, po dostopnih cenah. Gre namreč za to, da bi bile te usluge dostopne tudi tistim ženam, ki imajo minimalne dohodke, in takih je v tovarni kar precej. Samoupravni organi naj bi torej o tem čim več govorili in tudi razgovorom primerno ukrepali.

Zdaj, ko smo pred volitvami v obratne delavske svete, centralni delavski svet in sindikat, moramo poskrbeti za to, da bomo izvolili v te organe čim več žena, ker le tedaj bomo žene lahko sodelovale enako z moškimi tovariši pri odločanju in upravljanju podjetja in komune.

Justa B.

Kaj naj obravnavajo obratni DS

Upravni odbor je razpravljal o prenosu pristojnosti na obratne delavske svete. O decentralizaciji naj bi razpravljali tudi člani centralnega delavskega sveta, sindikata in sindikalnih pododborov, člani obratnih delavskih svetov in ostalih, ki so zainteresirani na prenosu pristojnosti.

Zaradi lažjega razpravljanja navajamo prve misli o tem, katera vprašanja bi lahko prepustili obratnim delavskim svetom. Člani delovnega kolektiva naj bi o tem izrazili svoje mnenje in prinesli svoje predloge, kaj vse bi še razen tega prišlo v poštev za prenos pristojnosti na delavske svete obratov.

Sedanji predlog obsega 16 točk, in sicer:

● odločanje o letnem planu ekonomskih enot, za katere je obratni delavski svet formiran, odločanje o operativnih planih ter skrb za vsklajevanje teh planov s planom podjetja;

● odločanje o uporabi sredstev, ki se zberejo na rezervnem skladu osebnih dohodkov ekonomskih enot;

● vsklajevanje osebnih dohodkov znotraj ekonomskih enot;

● sprejemanje plana delovne sile za ekonomske enote po številu in kvalifikaciji ter uvajanje novih delovnih mest med letom;

● odločanje o uvajanju nočnega dela ter nadurnega dela v ekonomskih enotah;

● obravnavanje vzrokov za kršenje delovne discipline in sprejemanje ukrepov za izboljšanje discipline;

● obravnavanje in odobravanje obračunskih poslov ekonomskih enot;

● razpravljanje o zahtevah za povrnitev škode, ki so jo povzročile druge ekonomske enote in predlaganje teh zahtevkov pristojnim organom podjetja;

● obravnavanje in sprejemanje ukrepov za napredek proizvodnje, za racionalizacijo, povečanje storilnosti dela, zmanjšanje proizvodnih stroškov, izboljšanje kvalitete, zmanjšanje odpadka in loma;

● razpravljanje delavcev znotraj ekonomske enote in premeščanje delavcev v druge ekonomske EE;

● odločanje o koriščenju letnega dopusta v skladu s planom koriščenja dopustov v podjetju;

● odobravanje plačanega izrednega dopusta do sedem dni in izrednega neplačanega dopusta do 30 dni;

● obravnavanje ukrepov za pravilno uporabo in zaščito sredstev, ki so dana ekonomski enoti v uporabo;

● formiranje oziroma ustanavljanje komisij za zadeve, ki spadajo v pristojnost obratnih delavskih svetov;

● druga vprašanja, ki bi se po sklepu delavskega sveta prenesla v pristojnost obratnih delavskih svetov.

VV

Z beležnico skozi obrate

Z delom so pričeli pri novi lončeni peči, kakor tudi z delom pri gradnji nove hladilne peči. Z delom in gradnjo zmesarne bodo pa tudi v kratkem pričeli. Pričakujemo začetek proizvodnje meseca avgusta.

»Za brusilnico smo sprejeli nov brusilni stroj za brušenje kozarcev. Stroj je uvožen iz Zahodne Nemčije. Stroj bo brusil okoli 10 tisoč kozarcev v 8 urah. S tem bo znatno pospešena dodelava.

V izvozu je bil plan izvršen. Izvozili smo 16 vagonov steklenih izdelkov, in to v Zahodno Nemčijo 13 vagonov, predvsem kozarce, razsvetljavo, in le nekaj brušenih izdelkov, vrčev in pelinkov. V Belgijo smo izvozili 3 vagone steklenih izdelkov, to predvsem razsvetljavo — opalno satinirano. To je bil plan za februar.

Kaže, da bo nastal problem prostorov, kajti sedanja proizvodnja bo nujno terjala več prostora. Posebno pereče vprašanje je prostor za satiniranje. V sedanjih prostorih so nevzdržne delovne prilike. Tudi kapaciteta izdelkov je večja, kot je možno satinirati v sedanjih prostorih.

Razsvetljavna telesa za Belgijo, ki jih že žgemo v novi peči za žganje barv in jih pregledovalke pregledujejo

»Katera ekonomska enota je kriva?«
»Mi ne!« odgovarjajo ekonomske enote v zboru.
»Mejdun, potem pa našim ekonomskim enotam nekaj manjka!«

Preprečujmo poškodbe!

V lanskem letu se je zvišal povprečni stalež zaposlenih proti predlanskemu letu za 113 delavcev ali za 0,93 odstotke. Lani je imela HTZ služba v steklarni na razpolago 14.569.407 din ali na enega delavca 9.785 din, skoraj za tisoč dinarjev več kot predlanskim. Za tehnično zaščito strojev in naprav je bilo danih 3 milijone dinarjev, za osebna zaščitna sredstva 7,761.008, za higiensko zaščito 758.101 in za brezplačna okrepčila 3 milijone 47.295 dinarjev.

Od 107 poškodb pri delu je bilo 5 poškodb na poti na delo, 69 je bilo urezov, pretežno lažjega značaja, 6 opeklin, 6 tujkov v očesu, vbodi s stekleno nitjo, osemnajst drugih poškodb itd. Največ je urezov v roke, in sicer pri brušenju v brusilnici. Ugotovljeno je, da tukaj zaščitnih rokavic ne morejo uporabljati. To pomeni, da je treba previdnost pri tem delu še podvojiti.

Skrb za varnost in zaščitna sredstva je izražena s tem, da so delavci vsako leto zdravniško pregledani. Določeno število delavcev gre vsako leto tudi na razna klimatska zdravljenja. Zaposlenim ženam tudi posvečamo potrebno pozornost. Predstavniki higiensko tehnične zaščite opozarjamo vodno brigadirje, mojstre in oddelkovodje na red in čistočo okrog delavnic, in na koristno uporabljanje zaščitnih sredstev pri delu, na to ,da naj delavci ne odsiranjujejo zaščitnih delov pri strojih itd.

Neupoštevanje, na primer zahteve, naj nosijo osebna zaščitna sredstva, je med delavci še dokajšnje. Izgovori so sledeči: zarosijo se mi očala, tišči me respirator proti prahu, okrog ustnic in ličnic se znojim, itd. To pomeni, da je delavcem ljubša komoditeta kot pa resnična varnost pri delu. O tem so organi upravljanja že večkrat razpravljali, vendar niso dosegli namena. Samo upravni odbor je na primer o higiensko-tehnični zaščiti razpravljal 15-krat. Tudi z mojstri, oddelkovodji in brigadirji smo v nenehnih stikih in prav tako z zdravnikom dr. Toplakom.

Vse dosedanje izkušnje in zapažanja v okviru te službe zahtevajo poslej še večjo pozornost pri delu, večjo skrb za varnost delavcev in večjo disciplino na vseh delovnih mestih. Zavedati se moramo, da bolj koristimo s preprečevanjem poškodb in s tem zmanjševanjem stroškov za zdravljenje in zmanjševanjem izgub delovnega časa, kot pa s tem, če varčujemo z zaščitnimi sredstvi, ki so namenjena varnosti delavcev na delovnem mestu.

A K C I J A

Bilo je konec avg. 1944. Naša brigada je bila takrat v neki vasi blizu Bloške planote na Notranjskem. Lepega sončnega dne smo opazili, da sta prišla v štab brigade dva neznana partizana. Bilo jima je videti, da sta že dolgo partizana in tudi hrabrost se jima je poznala že na prvi pogled.

Opoldne je bil sklican zbor za kosilo. Oba tujca sta prišla pred zbor. Eden izmed njiju nam je rekel: »Potrebujem deset dobrih in pogumnih fantov za akcijo. Kdo se prostovoljno javi?«

Bili smo v zadregi, kajti nihče izmed nas ni pričakoval takšnega vprašanja, patudi zato, ker smo bili sami novinci, in smo doslej o drznih akcijah vedeli le toliko, kolikor so o njih govorili stari borci. Naposled smo se le opogumili in izstopilo nas je več kot deset. Partizan je stopil k nam in si vsakega posebej ogledal od nog do glave, potegnil za ovratnik in rekel:

»Ti boš dober, ti tudi . . .« in tako naprej, ostale pa je vrnil v vrsto.

Tako je stalo nas deset pred vrsto, ponosnih, da smo bili izbrani. Začutili pa smo tudi težko pričakovanje, kaj le nas čaka? Stopili smo v vrsto in krenili za tovarišema v štab, kjer so nam dali popotnico: hlebček kruha in kos kuhanega govejega mesa. Mnogo več je bilo seveda municije in minerskega materiala. Vse to nam je dalo vedeti, da gremo daleč in na odgovorno nalogo.

Približno ob dveh popoldne smo krenili na neznano pot. Bili smo vse bolj radovedni, kam gremo in po kaj. Seveda tega nihče od nas ni zvedel. Tako smo celo popoldne hodili proti jugu po gozdni poti, ki se je vlekla ob vznožju strmih kočevskih gozdov. Med potjo smo se pogovarjali s tovarišema, ki sta nas vodila, in smo tako postali pravi tovariši. Pripovedovala sta nam o drznih minerskih akcijah in raznih drugih dogodivščinah, ki sta jih doživljala in sta jih vedno srečno prestala. Po poti smo nabirali maline ter si z njimi močili suha usta. Občudovali smo lepote kočevskih gozdov, krasne smreke in bukve, po tleh ležeča stara debla, ki so trohnela in dajala s tem osnovo za novo rast. Prevzemale so nas iz tal moleče skale, podobne ogromnim spomenikom, in naprotje temu globoka brezna.

Zamaknjeni v čudovito domovino medvedov in volkov nismo niti opazili, da se je začelo mračiti. Znašli smo se na koncu hriba, kjer se je pot nagibala navzdol. Tu smo imeli prvi počitek. Polegli smo po tleh in poslušali navodila vodnika, kajti drugi izmed obeh tovarišev je bil miner. Okrog desete ure ponoči smo se začeli spuščati skozi gosto temo. Kmalu je gozda zmanjkalo. Stopili smo na pokošene travnike, po katerih so peli črički in švigale kresnice. Prišli smo do njiv in kmalu nato do prvih hiš. Pozdravili so nas psi z laježem, česar pa nismo bili veseli. V najstrožjem molku smo se spuščali vedno niže in niže, dokler nismo prišli na ravnino, poraščeno s travo in redkimi leskovimi grmi. Strog molk in zopet strog molk. Vse tiho in temno.

Od daleč smo zaslišali sopihanje lokomotive, ki se je bližala. Z neke višine smo slišali kratke signalne rafale strojnice. Srca so nam razbijala tako glasno, da smo jih slišali. Kaj bo nocoj, kaj nas še čaka? Tiho povelje:

»Po trebuhih naprej, strog, strog molk!«

Naprej smo se plazili kot polži. Po dalšem času smo obstali in začeli zbirati razstrelivo iz nahrbtnikov. Minerec je zbiral razstrelivo in vse minerske potrebščine, ki smo mu jih dajali. Potem je popolnoma sam izginil v temo. Neznansko smo bili radovedni, kaj se dogaja. Bila pa je gosta tema in popoln molk. Potem je vodnik sporočil:

»Zdaj bo začelo pokati. Da se nihče ne gane, pa naj poka kakor hoče! Tudi streljati ne sme nihče!«

Samo tiho ležati, dokler se miner ne vrne. Tako smo molče ležali v rosni travi, in šele zdaj zaslišali nemško govorico stražarjev, ki so čuvali železniški most. Tudi svetleč svit cigaret smo videli. Bili smo torej prav blizu bunkerja, ki je varoval most. Zdaj šele smo spoznali, kaj delamo tukaj in zakaj bo nenadoma začelo pokati. Toda nobenega pokanja ni hotelo biti. Tudi miner se ni vračal, kar smo si toliko želeli. Minute so tekle počasi, zelo počasi, srca so razbijala, telesa pa so drgetala od nestrpnosti in mraza.

Po dolgem času smo zaslišali rahel šum, ki se je stopnjeval. Čez nekaj trenutkov je bil med nami miner.

»Nazaj!« je sledilo povelje.

Previdno smo se obračali in plazili nazaj, in potem vedno hitreje in vedno bolj vzravnani. Ko smo se že vzpenjali navzgor po strmini med nivami in travniki, smo šele prosto zadihali in spregovorili.

»Kako je šlo?« je vprašal vodnik minerja.

»Dobro sem napravil,« je sledil odgovor.

»Ali misliš da bo?«

»Seveda bo!«

»Kaj pa če ne bo nič?«

»Mora biti!«

»Na koliko pa si naravnal?«

»Na dvaiset minut.«

»Potem bi že moralo počiti!«

»Madonca, če ne bo nič! Saj mora počiti, saj je vse v redu . . .«

Medtem je votlo zadonelo. Ozrli smo se. Ogromen viholičast plamen je šinil visoko k nebu in kamenje je padalo izpod neba.

»Akcija je uspela! smo si na pol naglas čestitali.

Ubogi Nemci, kaj le počnejo zdaj, ko jim je pred nosom raznesla most, ki so ga stražili. Kako le se bodo zagovarjali pred svojim komandantom, če so sploh še živi. S takimi poroglivimi mislimi smo se vzpenjali v hrib in gozd, kjer smo se zopet čutili varne in zadovoljne. Še tiste tri lučke, ki so prej nekje brlele, so ugasnile. Tudi strojnica, ki je prej poregljavala neke znake, je utihnila.

Visoko v hribu smo polegli po listju ob poti in zaspali. Bili smo veseli, da smo se vsi zdravi vrnili. Bili pa smo tudi ponosni, ker smo skoraj vsi tokrat prvič sodelovali v akciji, in še v tako predrzni akciji.

Nasprotja v pristojnostih obratnih DS

Spregovoriti želimo o nekaterih problemih v delu obratnih delavskih svetov. Opažamo namreč, da so bili doslej obratni delavski sveti različno aktivni in da so v razpravah na sejah prišli včasih v nasprotja s pristojnostmi, ki jih imajo.

Prav zadovoljivo je dejstvo, da so bile dosedanje razprave posvečene v glavnem proizvajalcem in problemom proizvodnje. Ni potrebno več govoriti o tem, da bi kakšen delavski svet reševal se vedno samo manj pomembna vprašanja. Obratni delavski svet notranjega obrata je na primer razpravljal največkrat o tem, kako izboljšati organizacijo dela in proizvodnjo nasploh, o tem, katere službe še sodijo v njihovo ekonomsko enoto, in podobno. Obratni delavski svet pomožnih delavnic je največ razpravljal o organizaciji oddelka, o postavitvi normativov za dela in o odnosu do drugih ekonomskih enot. Manj razgibana pa sta obratna delavska sveta brusilnice in transporta.

Dejstvo je, da je zaznaven napredek, da se člani ekonomskih enot zavedajo, da le s povečanjem proizvodnje in urejenosti organizacije dela lahko dosežemo boljše uspehe. Ob tem pa se večkrat zgodi, da posamezni obratni delavski sveti razpravljajo in potem sprejemajo sklepe, ki sodijo v pristojnost centralnega delavskega sveta. Zaradi tega je o tem razpravljal upravni odbor, in sicer o pristojnosti obratnih delavskih svetov nasploh. Ob tem pa je ugotovljeno, da obratni delavski sveti še vedno ne razpolagajo s konkretnimi podatki o stroških in porabi istih, o višini sredstev, s katerimi razpolagajo in podobno. To pa je tudi pomembna ovira pri razpravljanju obratnih delavskih svetov o uspehih posameznih ekonomskih enot.

To pomeni, da moramo organizacijo decentralizacije delavskega upravljanja in gospodarjenja po enotah še utrditi in razširiti.

Vtisi s prakse v Zahodni Nemčiji

V Zahodno Nemčijo sem bil poslan na štirimesečno prakso, katero mi je dodelil Mednarodni urad za delo, s svojim sedežem v Ženevi. Ta urad posluje pod okriljem Organizacije združenih narodov in ji je poverjena naloga vzgajanja oziroma izpopolnjevanja znanja tehničnega kadra iz zaostalih dežel. To nalogo rešuje tako, da v bolj oddaljenih in velikih deželah gradijo primerne strokovne šole, opremljene z najmodernejšimi učnimi pripomočki, medtem ko strokovni personal zagotovijo iz razvitih držav. Tehnično pomoč pa nudijo tudi v taki obliki, da posredujejo praktikantu delovno mesto v katerikoli razviti državi glede na temo specializacije in obvladanja tujega jezika.

Urad svoje praktikante kontrolira z mesečnimi poročili, ki jih mora ta dati, in osebnim obiskom njegovega predstavnika.

Dolžnost praktikanta pa je, da svoje pridobitve nudi na razpolago vsej industriji, ki je zanje interesirana. Ravno tako mora ostati leto dni dolgo v panogi, za katero je bil poslan na prakso.

Jugoslaviji je bilo do sedaj letno odobreno dvajset praks, vendar se pa to z letošnjim letom ukinja, kajti smatra se, da nismo več industrijsko tako zaostali.

Svojo prakso sem nastopil v Kleintettauu do koder sem prišel z ekspresnim vlakom preko Münchena in Nürnberga do Ludwinstadta, zadnje postaje pred vzhodnonemško mejo in naprej z avtobusom.

Kraj leži v severni Bavarski, tik stare tirniške meje in današnje, ki loči Vzhodno od Zahodne Nemčije. Tu sem bival mesec in pol dolgo v steklarskem obratu C. A. Heinz. Tovarna ima v obratu pet kadnih peči manjših kapacitet, in eno lončno, kurjenih z oljem, ter zaposluje ca. 450 delavcev. Njihova specializacija je proizvodnja flakonerije, ki jo izdelujejo na treh avtomatih istega tipa, kot so naši, t. j. KS-6 Schwarzkopf, in polavtomatih. Kakih posebnih težav v produkciji nimajo, saj je delavstvo že tako izkušeno in izvežbano, da med delom sami odklanjajo eventualne napake. Ravno tako tudi nimajo težav s temperaturo oziroma kurjavo peči, saj se ta upravlja z elektronskimi regulirnimi instrumenti. Torej topilničarja, ki bi opravljal peči podobno kot pri nas, v tem obratu ni, kajti instrumenti opravljajo vse sami, le občasno se pregleda komandna tabla na pravilnost delovanja instrumentov.

Odnašanje steklenih izdelkov od avtomata do hladilnih peči je urejeno s tekočimi trakovi, medtem ko od polavtomatov z ljudmi. Hladilne peči imajo po vsej dolžini v razmakih enega in pol metra vgrajene termoelemente, s katerimi se kontrolira pravilnost hlajenja. Pregled izgotovljenih izdelkov je organiziran podobno kot pri nas, le z razliko, da imajo na vsaki izmeni še po enega nadpregledalca.

Naloga tega je, da periodično obhaja vse hladilne peči, pregleda od 50 do 100 kosov raznovrstno proizvedenih artiklov, rezultate pa vpisuje v poseben formular. S tako kontrolo takoj razvidi, kakšne napake se pojavljajo v izdelkih, ter obvešča o tem proizvajalca.

Vendar pa je ta kontrola sekundarnega značaja, kajti primarno vrši podobno že ob stroju in na toplih izdelkih oddelkovodja. S tako učinkovito kontrolo in konstantnimi pogoji dela je dosežen minimalni odpadek. Procent odpadka znese pri avtomatih ca. 15 %, medtem ko ga pri polavtomatih dosežejo največ 3 %.

Kot je videti, je na avtomatih odpadek precej visok. Vzrok temu pa je, da omenjeni avtomati niso primerni za proizvodnjo poljubnih oblik izdelkov. Na splošno lahko trdim, da danes v Nemčiji opuščajo sesalne in uvajajo kopalne avtomate. Vzrok za to je ta, da dajo kopalni avtomati veliko lepše izdelke in večjo produkcijo. Tak avtomat, ki se je zelo dobro uveljavil, je IS-ka, ameriškega porekla. Naj navedem kot primer, da se na tovrstnem avtomatu s štirimi sekcijami proizvede v 23 urah 180.000 kosov penicilink, medtem, ko dá Schwarzkopf komaj 60.000 kosov.

Raznolikost proizvodov je na IS-ki zelo velika, saj lahko proizvedejo izdelke velikosti od 1 do 2000 ml., Schwarzkopf pa komaj od 10—250 ml.

Res je, da v Nemčiji izvajajo najmodernejšo avtomatizacijo, vendar pa odvzem, oziroma prodaja stekla, zaostaja zaradi močne konkurence italijanskih in francoskih steklarn.

Kar se tiče stekla, moram pripomniti, da v stekleno gmoto uvajajo novo surovino, katere pri nas še ne poznamo. To je litijev oksid, ki ga prodajajo pod imenom »Vitroflux«.

Stekla, taljena s to surovino, so mehansko in tehnično bolj odporna. Vitroflux je zelo drag ter ga zaradi tega uporabljajo le za bolj specialna stekla.

Svojo prakso sem opravil še v Schleidenu pri isti firmi in enakim proizvodnim programom.

Ogledal sem si še steklarne v Lünennu, Steinbachu in Holzsteinu. Vse tovarne so avtomatizirane medtem ko ročne proizvodnje nisem videl in o tem tudi ne morem ničesar pisati.

Vsekakor sodim, da je bila moja praksa koristna, saj sem si lahko ustvaril pregled nad avtomatsko proizvodnjo, moja izkustva pa bodo tudi v naši tovarni dobro služila.

Pripravljanje šamotne gmote

Združevanje obrti, trgovine, gostinstva . . .

V hrastniški občini so po domala enoletnem govorjenju o potrebi po združevanju podjetij, ki sama ne kažejo veliko možnosti za obstanek in za razvoj, začeli ta podjetja tudi združevati. Na zadnji seji občinskega ljudskega odbora so potrdili združitev strojnega mizarstva in združenih obrtnih delavnic z novoustanovljenim komunalnim podjetjem. Vzroki za to pripojitev so pojasnjeni z že znanim dejstvom, da so se cene storitvam na uro že znižale za 80 dinarjev. To je posledica zmanjšanja stroškov za vodenjenje podjetja in združevanja posameznih dejavnosti, pri čemer se bo še znatno poznalo povečanje storilnosti ob zmanjšanju osnovnih sredstev in večji specializaciji. Medtem ko se bodo cene storitvam znižale ali vsaj ohranile na dosedanjem nivoju, bo mogoče urediti tudi plačevanje zaposlenih z boljšim nagrajevanjem. Tudi družbeno upravljanje bo okrepljeno, povečala pa se bo dejavnost sindikata, ki je doslej domala ni bilo čutiti. Najpomembnejše pa je to, da tako združeno podjetje zagotavlja primerno kreditno sposobnost, o čemer doslej ni bilo mogoče govoriti.

Podobno kot pri teh treh podjetjih, ki so že začela združeno poslovati, že dalj časa pripravljajo tudi ustvariti združeno klavniško proizvodnjo. To želijo doseči tako, da združijo vsa tri klavniška in mesarska podjetja v eno klavnico, prekajevalnico in mesarijo, za katero pa bi najprej zagotovili novo klavnico. Ker je kmetijska zadruga edino kreditno sposobna v zadovoljivi meri, naj bi novo klavnico zgradila zadruga.

Krojaško-šiviljsko podjetje pa naj bi se združilo s trgovskim podjetjem, in sicer kot samostojna ekonomska enota, ki bi skrbela za konfekcijsko proizvodnjo in za dela po naročilih, delovala pa bi tudi kot servisna delavnica. Tudi v tem primeru, kot pri obeh zgornjih, se stroški vodenja zmanjšajo, poveča pa se možnost dohodka ob istih ali celo nižjih cenah.

Posebno vprašanje, o katerem pa je za sedaj razpravljalo le še predsedstvo sindikalnega sveta, pa je predlog združevanja trgovskih podjetij in gostinskih podjetij. Menijo namreč, da konkurenčnosti med temi podjetji v občini praktično itak ni več in bi bilo torej za podjetja bolje, če se združijo. Govora je bilo za sedaj o združitvi trgovskih podjetij Hrastnik in Dol, morebiti pa bi kazalo tudi radeškemu trgovskemu podjetju priključiti se v eno celoto. Za gostinska podjetja pa naj bi se združila »Jelka« v Hrastniku in zidanomoška Kolodvorska restavracija. Seveda je to šele mnenje, do katerega je prišlo na predsedstvu občinskega sindikalnega sveta, ki pa zahteva še podrobnejše obravnave.

Združevanje, o katerem govorimo, ima svoje pristaše že dalj časa, vendar doslej še ni bilo podkrepljeno z natančnejšimi analizami, čeprav je ljudski odbor te analize že večkrat tudi želel videti. Uspeh teh združitev bo vsekakor viden v letošnjem letu. or

Rezultati razpisa za nove izdelke

Upravni odbor podjetja je imenoval komisijo, ki naj bi pripravila asortiment novih izdelkov za razstavo na jesenskem zagrebškem velesejmu. Da bi sodeloval čim širši krog zaposlenih, je komisija razpisala II. konkurz za nove osnutke. Čeprav še ni podrobne slike sodelujočih na razpisu, lahko ugotovimo, da je bil razpis uspešen. Do roka, torej 30. marca, je bilo oddanih 24 šifer za natečaj, katerega bo strokovna komisija in komisija naših največjih odjemalcev ocenila. Od 24 predlagateljev osnutkov je sprejeto v ocenjevanje 11 kompletov za stiskane servise, 12 kompletov za pihane servise (pri stiskanem kompletu je menjeno — kompotni in pecivni servis, vazni pepelnik, pri pihanem kompletu pa vinski, vodni in liker servisi), 15 vzorcev okraskov, 19 vzorcev dezenov, 3 vzorci kristalnih kozarcev, 1 vzorec kristalne vaze in 3 vzorci za vrček. Skupno je bilo oddanih 67 osnutkov.

Predloge bo ocenjevala posebna komisija, ki bo strokovna in povsem nevtralna. Upravni odbor je imenoval v to komisijo predstavnika »Stekloopreme«, Ljubljana, predstavnika splošnega trgovskega podjetja Zagreb, predstavnika zagrebške »Železarije« in predstavnika Tehnometala Celje. Mimo tega so imenovani v to komisijo še ing. Mercina, Ludvik Ranciger in naš trgovski zastopnik Milan Vranešič.

Rezultati bodo objavljeni čez teden dni.

Ob tem naj ugotovimo, da so bili rezultati lanskega razpisa veliko slabši, saj je sodelovalo le pet predlagateljev. Toda vzorci, ki jih je komisija na osnovi teh predlogov izbrala, so bili na tržišču dobro sprejeti, kar lahko presodimo po ugodni prodaji. To se je pokazalo tudi na Zagrebškem velesejmu, kjer smo prodali preko 22.000 raznih servisov, predvsem pihanih — dekoriranih.

Potrebno bo tak način v prihodnje še nadaljevati in zagotoviti podjetju čim več najrazličnejših vzorcev in tako čim večjo možnost prodaje.

Rezultate sedanjega razpisa bomo objavili v prihodnji številki »Steklarja«.

PLAN JE DOSEŽEN

V februarju smo proizvedli 607.940 kg steklenih izdelkov ali za 4,99 % presegli plan količinske proizvodnje. Vrednostno je bil plan za februar presežen za 23,55 odstotkov. Plan prodaje je bil vrednostno presežen za 30,13 %.

Plan za mesec marec je bil presežen. Proizvedli smo 753.100 kg izdelkov ali presegli plan za 7,3 %. Komulativno smo dosegli finančni plan prodaje s 189 milijoni dinarjev.

Spet razprava o muzeju

Na zadnji seji občinskega ljudskega odbora so ponovno razpravljali tudi o lokalnem muzeju v Hrastniku. To vprašanje je že dolgo na dnevnem redu zborov volivcev območja spodnjega Hrastnika in logično tudi sej ljudskega odbora. Mesto naj bi muzej dobilo v upravnem poslopju hrastniške steklarne, ki pa še nekaj časa ne bo dobila novih upravnih prostorov. Ker je upravno poslopje že po obliki zgodovinsko, bo prav primerno, če bo muzej res v teh prostorih.

Na seji ljudskega odbora je bilo izraženo mnenje, naj bi zaradi tega muzeja zgradila steklarna za svoje upravne prostore primeren provizorij. To podkrepljuje tudi neprimernost sedanjih prostorov za sodobno urejeno upravo takšnega podjetja, kot je Steklarna. Predlog je umesten, vendar o nekem zaključku ne more biti govora. Je pa resnično, da je že zdaj splošno mnenje, da Hrastnik muzeja ne bo dobil, če ga ne bo zagotovila Steklarna.

Sicer je pa tudi znano, da je večina muzejskih predmetov, ki so sedaj na razpolago, prav iz zgodovine steklarne, nekaj jih je tudi o zgodovini tovarne kemičnih izdelkov in rudnika. Vsekakor je vse to zdaj slabo shranjeno, ker je vse to gradivo v zabojih in nakopičeno v nekem prostoru, ki za to ne ustreza. Sami ljudski odborniki so ugotovili, da zgodovinski predmeti propadajo, ker niso primerno oskrbovani. Čas je torej, da o tem spregovorimo dokončno besedo. Ob tem pa je umestno govoriti tudi o muzeju NOB, ki pa naj bi bil po dosedanjih predvidevanjih na drugem mestu. Ljudski odborniki so izrazili željo, naj bi bila oba muzeja v istih prostorih, saj končno tvorita celovitost.

Pričakovati je, da bo to vprašanje v krajšem času rešeno, o čemer pa bo verjetno rekla dokončno besedo steklarna.

Rekonstrukcija Cementarne

Zidani most

Po zadnjih vesteh postaja zopet aktualna rekonstrukcija cementarne v Zidanem mostu. Medtem ko prej ni bilo večjega zanimanja za beli cement, je zdaj postal ta proizvod interesanten za izvoz. To pomeni, da bo mogoče misliti tudi na rekonstrukcijo.

ZAHVALA

Le nekaj tednov imam še pred seboj, potem pa grem v zasluženi pokoj. Poslovila se bom od svojega dela in od kolektiva, v katerem sem bila zaposlena vsa leta mojega dela. Med delom je bilo vedno vse v redu in smo se vedno tovariško razumeli. Preden pa zapustim kolektiv steklarne, bi se rada zahvalila Izvršnemu odboru sindikalne podružnice, ki mi je nudil dvakrati brezplačno letovanje v počitniškem domu na morju.

Ravno tako se zahvaljujem upravi podjetja, da je v večini primerov ustregla mojim prošnjam, prav posebno pa se zahvaljujem tovarišu direktorju Klanjšku in tovarišu Cvelbarju.

Želim, da bi kolektiv imel še nadalje toliko uspehov kot doslej!

Ema Ausenak

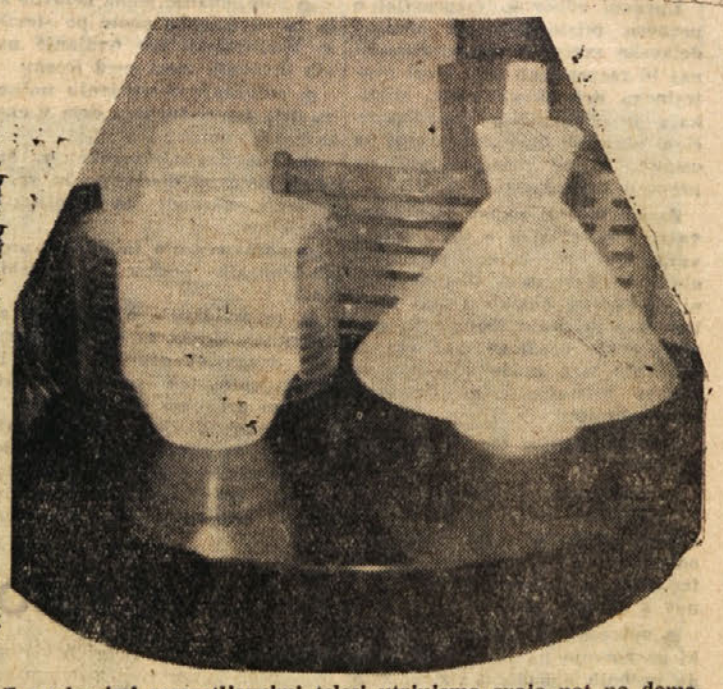

Z modernimi razsvetljavnimi telesi utrjujemo svojo pot po domačem in tujem trgu

Novice iz obratov

V prostorih stare slikarnice bodo urejeni prostori za pisarne ekonomskih enot, računski oddelek in pisarna šefa proizvodnje. Razen tega so predvideni prostori za laboratorij z bolj sodobnimi instrumenti za delo v laboratoriju.

Brusilnica je že dobila nov stroj za obžiganje kozarcev, le-ta je bil izdelan v lastnih pomožnih delavnicah. Sedaj je še nujno potrebno, da se pospeši izdelava stroja za žigosanje.

Dom družbenih organizacij

V Hrastniku že dalj časa govorijo o domu družbenih organizacij. Ta dom so doslej v glavnem imenovali kot Kulturni dom, včasih tudi kot Delavski dom. Dokončno se še niso odločili za njegovo ime, ker so trenutno šele pri začetku gradnje. Trenutno so se domenili za odkup nepremičnin. Volivci so na zadnjih zborih želeli zvedeti kaj več o gradnji tega doma in so zato zahtevali tudi poročilo gradbenega odbora.

Za marec smo plan izvoza tudi dosegli. Izvozili smo 13 vagonov steklenih izdelkov, od tega 2 vagona v Belgijo, asortiment je isti kot v februarju.

Pred dnevi so naše podjetje obiskali trgovci iz Amerike in bomo v kratkem času začeli z delom izdelkov za Ameriko. Predvsem razsvetljavo iz opalno prevlečenega stekla. Najprej bomo poslali poskusno pošiljko. Zaradi tega je zelo važno, da polagamo čimveč pozornosti kvalitetni izdelavi. rigo

Delo zobne ambulante

Obratna zobna ambulanta je začela z rednim delom. Za sedaj so še težave glede zobozdravnika. Ta prihaja v Hrastnik ordinirat dvakrat na teden. Pregledi so že vsak torek in četrtek popoldne za vse pihalce. Po teh pregledih bodo na vrsti najbolj potrebni. Pravico za zdravljenje zob pa imamo tudi v ambulanti socialnega zavarovanja. rr

Tribuna bralcev

KAJ JE S CESTNO RAZSVETLJAVO ZA SAVO

Na neštetih sestankih kolektiva steklarne, sestankih DS ali sindikalne podružnice kakor tudi na zborih volivcev je bilo govorjeno o cestni razsvetljavi preko Save za novo kolonijo steklarne.

Stanovalci se sprašujemo, zakaj se vleče vse to tako dolgo in kdo to zavira. Ni dovolj, če imamo primerna stanovanja, okolica pa ni urejena, kakor bi morala biti, kljub temu, da plačujemo komunalni prispevek. Nimamo pa tistega, kar je najbolj potrebno — razsvetljave. Na delo gremo zjutraj ob štirih, pozimi in v jeseni bi moral človek hoditi s petrolejko, da bi našel domov ali v službo.

Slišali smo, da so sredstva že odobrena, nekaj se je začelo tudi z delom. Zakaj sedaj kar naenkrat spet tišina? Luknje so ostale, drogov ni od nikoder. Sliši se, da zaradi gradnje nove Zasavske ceste z delom ne nadaljujejo. Popolnoma pravilno je to, da se gradi nova cesta, vendar smatram, da ne bi bilo težko priti komu od Cestne uprave iz Ljubljane za en dan v Hrastnik in pogledati lokacijo, koder bo speljana cesta, tako da se potem lahko z delom nadaljuje.

Ali je potrebno vedno poslušati nepotrebne kritike na račun takšnih malenkosti, s katerimi bi našemu državljanu ustregli, odpravili bi pa problem z vseh sestankov?

VV

NEVERJETNO, TODA RESNIČNO!

Povsod, kjer živijo ljudje, so tudi kazniva dejanja. Taka dejanja pa lahko po številu rastejo ali pa padajo. To je odvisno od tega, kako se take stvari obravnavajo: ali hitro in učinkovito, ali pa počasi, tako da stvar že zamre prej, ko se konča, ali pa se prekrškov sploh ne obravnava in ne kaznuje.

Pred leti vemo, da je bil tu in tam kakšen kršilec reda in discipline le poklican na zaslišanje pred disciplinsko komisijo, ali pa za manjše prekrške kar k tajniku podjetja. Tu se je napravil zapisnik o zaslišanju kršilca in prič, izrekla se je tudi kazen, čeprav največkrat zelo mila, toda bilo je le hazen in zaslišavanje.

Zadnje čase pa je tudi ta način odpravljanja disciplinskih prekrškov zamrl. Dolgo že ni bilo slišati, da bi koga vsaj opozorili na nepravilnosti. Nihče tudi več ne ve, kam naj se obrne, če se mu dogodi kakšna nevšečnost od drugega.

Vzemimo konkreten primer:

Brigadir mladinec M. V. je v nekaj mesecih že večkrat dal okusiti svojo junaško roko mladim pomožnim delavkam, to je ženskam, kar je zelo sramotno in za današnji čas neprimerno. V kolikor ga je oddelkovodja za to dejanje okregal in ozmerjal, se mu drugega ni nič zgodilo, kljub napisani prijavi.

Isti brigadir je pred kratkim pritisnil vroč kozarec na roko pomožni delavki, s čimer jo je opekel in še precej ranil. Ta brigadir je tudi pred kratkim vrgel vroč kozarec v tako višino, da je zadel zaveso na oknu nove hale. Zavesa, ki stane nekaj tisočakov, je začela goreti in sedaj je na pol ožgana v obratni pisarni.

Drug primer se je dogodil, ko je neki delavec — pomočnik udaril brez pravega vzroka neko mlado delavko tako, da ji je kri udarila iz nosa. Prijokala je v pisarno in potožila, kaj se ji je pripetilo. Ker smo bili prepričani, da se pismene prijave ne izplača delati, smo dekle poslali kar s krvavim notom v tajništvo, misleč, da bo to bolj efektno. Toda zmotili smo se tudi tokrat. Dekle se je vrnilo in povedalo, da ni nikjer nobenega, ki bi se za tak dogodek pozanimal. Z eno tableto so jo potolažili in jo napotili nazaj na delo. Stvar se je počasi pozabila in dekle je prebolelo kljubovalno, kakršne so delili delavcu plačanci kapitalistov v dobi kapitalizma in fašizma.

Še bi se dalo našteti mnogo podobnih primerov, ki jih posamezniki delajo brez vsakršnega strahu pred zagovorom, še manj pa pred kaznijo.

Nihče ne želi, da naj bi ljudi kaznovali zato, da bodo kaznovani. Dolžnost nas vseh mora biti, da odpravljamo vse, kar je grdo in nespodobno za današnji čas, in pa, da se škoda, ki je narede skupnosti posamezniki namerno ali iz malomarnosti, povrne.

S. A.

Sklepe je treba izvrševati in ne le sprejemati

Nedavno so se zbrali v upravnem poslopju tovarne vodilni delavci in uslužbenci k pogovoru o problemih poslovanja v preteklem letu. Ob tem so govorili tudi o tem, kaj vse je treba storiti, da se storjene napake ne bi ponavljale. Razprava je bilo zelo živa in sprejeti je bilo več sklepov in te sklepe je potrebno tudi uresničevati.

V razpravi je bila očitno izražena misel, da se vodilni delavci in uslužbenci včasih ne zavedajo dovolj, da prav zato, ker so vodilni, najbolj odgovarjajo skupno za proizvodnjo in za odpravljanje napak v tovarni. Zato so bili tudi sprejeti sklepi, ki zahtevajo, naj bodo pregledane možnosti, da se zmanjšajo kape za gotove izdelke, naj se v brusilnici pripravi zadosten kader za rezanje, da bi tako zmanjšali rezalni lom na minimum, postaviti je treba komisijo zaradi problema nezadostne posode in napraviti je treba še 50 krip. Tudi brusilnica naj predpisuje, kaj bodo katere brigade delale, nesorazmerja plač je treba urediti med pregledovalkami in umivalkami. Če bo koristno, naj bo narejenih več strojev za stiskanje modelov, da se zmanjša število pomožne delovne sile. Predsedniki ekonomskih enot naj se večkrat sestanejo in pogovorijo o svojih problemih, urediti je treba odtok vode pri pečeh. Napraviti je treba izlivalnike. Uvesti je treba kontrolo tehtanja stiskalnih izdelkov, tako da bo mogoče modele škartirati, v kolikor je preveliko odstopanje od teže. Izdelke za razsvetljavo na Kiko strojih je treba urediti tako, da se zmanjša odpadek. Stroje je treba vsak teden očistiti, za kar so odgovorni brigadirji in obratni ključavničarji. Pripraviti je treba seminarje za mojstre na Kiko strojih in stiskalnicah. To zategadelj, da bo znano, kakšno napako na strojih naj mojster še sam odpravi. Za to je potrebno postaviti komisijo, ki jo določi ekonomska enota. Takoj je potrebno začeti organizirati oddelek za napredek proizvodnje.

To so sklepi, ki jih bo treba z resno prizadevnostjo in polno odgovornostjo reševati! rr

Vse važnejša vloga samoupravljanja

Dosedanje ugotovitve o šolstvu kažejo, da so nekatere zadnje razprave o šolstvu zašle v slepo ulico. Nesporno je, da smo v zadnjem času precej razpravljali o šolstvu in njegovih materialnih osnovah in da smo tudi storili določen korak naprej pri reševanju teh problemov. V predlogih proračunov za letošnje leto je mogoče opaziti, da se namenjajo šolstvu znatno večja sredstva. In šolstvo večja sredstva tudi potrebuje. Verjetno pa je tudi, da marsikje tudi ta zvišana sredstva ne bodo zadostovala za vse potrebe in da bo treba z dobljenimi sredstvi kar najbolj varčno in umno gospodariti.

Pri nadaljnjem izboljševanju materialnega stanja šol in pri večanju vloge šol bodo imeli nadvse pomembno vlogo upravni odbori skladov za šolstvo pri občinskem LO ter šolski odbori, zlasti še pri zbiranju dodatnih sredstev in mobilizaciji sredstev samih občanov.

Precej razprav je bilo tudi o formiranju skladov za šolstvo pri občinskih LO, zlasti še na kmetijskih področjih. V ilustracijo navajamo primer iz Litije. Tam računajo, da se bo letos zbralo v skladu za šolstvo okrog 108 milijonov din, od tega iz družbenega sektorja gospodarstva 26,949 tisočev din, iz 10 odstotnega dopolnilnega proračunskega prispevka delavcev in uslužbencev 22,913 tisočev din, torej skupaj iz družbenega sektorja 49,862 tisočev din. Neposredno iz proračuna občinskega LO Litija bo predvideno vplačano v sklad za šolstvo 47,713 tisočev din, iz 50 odstotne občinske doklade se bo pa zbralo 10,498 tisočev din. Iz teh podatkov je razvidno, da bo v skladu 91 odstotkov sredstev iz družbenega sektorja in le 9 odstotkov iz prispevkov iz kmetijstva. Iz tega izhaja nesporna ugotovitev, da prispeva večino sredstev za financiranje šolstva družbeni sektor, in da so torej trditve kmetijskih proizvajalcev, da prispevajo velik del sredstev, neutemeljene. Tem pa velja še zapisati, da postaja vloga samoupravljanja v šolstvu vse večja in večja in da si moramo tudi prizadevati, da krepimo to vlogo. Uspehi gotovo ne bodo izostali.

Nekaj misli o Janezu Knezu - slikarju

Dati nekaj svojega

Kakor večini Trboveljčanov znano, je bila 28. novembra 1961 v počastitev dneva republike v Delavskem domu v Trbovljah odprta že III. samostojna razstava revirskega akademskega slikarja JANEZA KNEZA

Sleherni ljubitelj umetnosti bi upravičeno pričakoval, da bo našla ta razstava kot pomemben kulturni dogodek tudi v našem dnevnem tisku svoj odmev, tembolj, ker je bila prirejena v počastitev velikega zgodovinskega praznika. Medtem ko so mnogi vsakdanji dogodki iz trboveljske doline našli svoje mesto v našem časopisju, je ostala Knezova razstava nezabeležena.

Skope vrstice reklamnega značaja in bilteni, ki so najavljali dan otvoritve te razstave, še daleč ne pomenijo priznanja umetniku in njegovemu ustvarjanju.

Prav zato mi narekuje kulturna dolžnost, da nanizam nekaj glavnih misli o tej za Trbovlje res pomembni slikarski razstavi.

Akoravno so minili že štirje meseci, odkar je okoli 60 razstavljenih Knezovih del zapustilo veliko vežo našega Delavskega doma, sem prepričan, da so ta dela neštetim obiskovalcem razstave in ljubiteljem likovne umetnosti še v živem spominu, saj odpirajo mnoga od njih pogled v bogati svet umetnikovega ustvarjanja.

Zato ne bo težko, če v duhu še enkrat obiščemo to razstavo in se nekaj trenutkov pomudimo med umetnikovimi stvaritvami.

Za barvno prečiščenimi in skoraj breztežnimi akvareli, 25 po številu, se ti odkrije tenkočutna narava človeka — umetnika, ki iz svojega bogatega notranjega sveta črpa predstave svojih doživljanj, oblikujoč jih s svojo umetniško izrazno močjo v niemu lasten pogled na svet.

V akvarelni tehniki nam je Knez odkril vrsto prelepih motivov tudi iz trboveljske doline, motive, mimo katerih neštetokrat hitimo, a jih ne »vidimo«.

Prav tako so vzbudili pozornost tudi motivi z našega ladranja — Knezovi potopni zapiski, »zabeleženi« v tehniki akvarela in tempere. Motivi, polni sonca in zračnosti, iz katerih diha karakter naše sončne Dalmacije.

Tehnično in izrazno zelo zanimiv je velik umetnikov avtoportret (akvarel), ki deluje od daleč in na prvi pogled pointilistično. Pri natančnejšem ogledu slike pa ugotoviš, da je to premišljeno komponiranje in polaganje barvnih tonov v obliki črtic, kar ustvarja pisan, skoro eteričen mozaik barvnih nians, ki sestavljajo harmonično celoto, podobo avtorja.

Od Knezovih 15 olj je nadvse impresivna slika, ki jo je slikar označil »Slovo od Dobovca«. V njej je z veliko umetniško silo zajet dramatičen moment: umetnik se poslavlja od svojih polj, travnikov in gozdov, okolja, v katerem je preživel svojo zgodnjo mladost; odhaja v svet, kateri ga verjetno vedno ne bo popolnoma razumel. Njegova paleta je pretkana z jesenskimi toni, simboli slovesa, poslovitve od vsega, kar mu je bilo drago in blizu.

Slika »Na dopustu« (olje): naslov ne pove mnogo, zato govori bolj podoba sama. Barvni toni »zvenekot melodija v molu, otožna, globoko občutena, s prizvokom razočaranja.

»Topoli« (olje), ki žare v zahajajočem soncu, izpovedujejo, da je ta stvaritev plod močnega doživljanja. Umetnik se poslavlja od nečesa, kar je bilo njemu in samo njemu drago in po duši blizu.

S petimi linorezi (partizanska tematika) je umetnik zajel utripe velikega časa naše narodnoosvobodilne borbe in jih izpovedal z njemu svojstveno izrazno močjo. Z enako umetniško silo je orisal in prikazal tudi življenje in delo našega rudarja (štirje linorezi).

In modernizem? — Tu sem Kneza sicer malo teže našel kot človeka, vsekakor pa kot slikarja, ki mu tudi ta stil ni tuj, saj so mnoge od teh storitev, če jih gledam skozi prizmo čiste abstrakcije, tehnično, kompozicijsko in barvno pretehtano uravnovešene, torej bolj rezultat umetnikovega umovanja in kot take več ali manj odmaknjene opazovalcu — laiku. (»Atelje« — plakat, ki je poslužil kot moto Knezovi razstavi).

Razne tehnike, ki se jih umetnik poslužuje, pri svojem ustvarjanju, pričajo, da je Knez kot umetnik v nenehnem iskanju novih, še prepričljivejših izraznih poti v oblikovanju in upodabljanju svojih doživetij in vtisov, z namenom — DATI NEKAJ SVOJEGA.

Želel sem prikazati Kneza ne samo kot slikarja, temveč tudi kot človeka, ki nosi v sebi njemu svojstveno podobo sveta, v katerem živi, podobo, ki jo s svojo bogato notranjostjo nenehno izpopolnjuje in s svojim impulzivnim umetniškim hotenjem tudi realizira.

Vereno Korošec

Posvet občinskega Sveta Svobod

Prejšnjo nedeljo so se zbrali predstavniki skoro vseh društev z območja občine Litije. Razen njih so se posvetovanja udeležili tudi zastopniki občinskega komiteja ZK in mladine.

Kulturno življenje na območju občine se je zelo poživilo. Skoro povsod igrajo, se pripravljajo na mladinsko pevsko revijo. Litijska godba pridno vadi in bo nastopila na Dolah, v Jevnici in še drugje s samostojnim koncertom.

Iz poročil predstavnikov prosvetnih društev je razvidno delo v njih.

V JEVNICI so igralci nastopili in tudi že gostovali s komedijo »Poročil se bom s svojo ženo«. Pevski zbor se pripravlja na koncert. Pionirji so naštudirali lutkovno igrico »Rdečo kapico«, folklorne točke, balet in en valček, jevniški »Škorčki« pa več pesmi. Potrebovali bi pa v dvorani vsaj še 50 stolov, saj je dvorana vedno polno zasedena. Popraviti bo treba oder. Radi bi imeli televizor za klubsko življenje.

Na PRIMSKOVEM je najmlajše društvo, a so že igrali eno igro, prav tako tudi pionirji eno igro. Prostor, kjer so prireditve, je tako majhen, da sprejme lahko le sto ljudi. Zato morajo vsako prireditev ponoviti. Na igro so prišle nekatere mamice, ki niso bile še nikjer drugje kot v cerkvi. Radi bi imeli televizor in so zanj nekaj denarja že zbrali. Z igro so gostovali v Kostrevnici. Potrebovali bi boljše prostore.

Na DOLAH PRI LITIJI je kulturno življenje zelo razgibano. Naštudirali so dve igri in gostovali z njimi v več krajih. Klub je imel že več večerov ob televizorju. Imajo strokovni klub za igralce. Kvartet je že večkrat nastopil. Aktivna je tudi šahovska skupina. V klubu bi potrebovali primerno opravo. Nimajo reflektorja. Pri televizorju imajo še dolg.

Na VAČAH je nastopila dramska družina. Pevski zbor je imel koncert. Organizacije na Vačah so izvedle kuharski tečaj. V kraju deluje tudi televizijski krožek.

V KRESNICAH so v tej sezoni izvedli dve dramski deli — komediji. V šoli se pionirski pevski zbor pridno pripravlja na mladinsko glasbeno revijo.

Na POLŠNIKU je dramska družina igrala eno igro. Težave so v glavnem v tem, ker so nekateri sodelavci odšli k vojakom. Mladina odhaja na delo. Imeli so koncert. Ob prazniku žena so nastopili otroški, mladinski in ženski pevski zbor. Knjižnica deluje.

V KOSTREVNICI je naštudirala dramska družina eno delo in z njim tudi gostovala drugje. Aktivna je tudi knjižnica.

V LITIJI imajo dramsko, nadalje tudi šahovsko sekcijo, godbo na pihala, pevski zbor in knjižnico.

Dramsko družino sestavljajo v glavnem starejši igralci, ni pa pripravila nobenega dela.

Miha Vahen

Predavanja

Planinski društvi Trbovlje in Kum Trbovlje prirejata v petek 13. aprila 1962 ob 19. uri v predavalnici Delavskega doma zelo zanimivo predavanje Jožeta Kalana.

SEM IN TJA PO NEMŠKIH IN ŠVICARSKIH PLANINAH IN DOLINAH

Predavanje bo z barvnimi slikami. Vstopnina za mladino 20 din, za odrasle 40 din.

Klub Svobode II in Delavska univerza Trbovlje prirejata v četrtek 12 .aprila v klubu Svobode Trbovlje II zanimivo predavanje

RAKETE, SATELITI IN VESOLJSKE LADJE

Predavanje bo spremljano z diafilmi. Predavala bo prof. Hilda Bole.

RTV v tem tednu

ČETRTEK — 12. aprila

8.55 Radijska šola za višjo stopnjo — Obisk v steklarni! 9.25 Melodije, ki jih radi poslušate; 10.15 Od tod in ondod; 11.00 Pet popevk za pet pevcev! 12.05 Vaški kvintet z Božom in Miškom; 12.15 Kmetijski nasveti — ing. Jernej Ude: Podiranje dreves; 13.30 Pisani zvoki z Dravskega polja; 14.05 Radi bi vas zabavali; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Turistična oddaja; 17.05 Koncert po željah poslušalcev; 18.45 Kulturna kronika; 20.000 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov.

PETEK — 13. aprila

8.35 Dvajset zabavnih minut; 10.15 Od tod in ondod; 11.35 Melodije za dober tek; 12.05 Ansambel Borisa Kovačiča; 12.15 Kmetijski nasveti — ing. Milan Rovan: Organizacija varstvene službe v letni sezoni; 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — Zakaj tako... 15.45 Jezikovni pogovori; 18.10 To si želim! 18.45 Iz naših kolektivov; 20.15 Tedenski zunanje-politični pregled; 20.35 Spoznavajmo svet in domovino; 22.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA — 14. aprila

8.35 Glasba ob delu; 10.15 Od tod in ondod; 11.30 Pol ure pred dvanajsto; 12.05 Deset minut s Triom Slavka Avsenika; 12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Jelka Hočevar: Katera sredstva za zatiranje plevela uporabljamo ob setvi; 13.30 Radi bi vas zabavali; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.20 Napotki za turiste; 15.40 Ženski zbor »France Prešeren« iz Kranja p. v. Petra Liparja; 17.05 Gremo v kino; 17.50 Orglice in harfa; 19.05 Zdaj pa kar po domače; 20.00 Za prijeten konec tedna; 21.00 Plesni zvoki in popevke na tekočem traku; 22.15 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA — 15. aprila

8.00 Mladinska radijska igra — Svetislav Ruškuc: Primi ga, če ga moreš; 8.46 Po črnih in belih tipkah; 9.05 Z zabavno glasbo v novi teden; 10.00 Še pomnite, tovariši... Jože Simsič: Dvakrat v »Franjo« — I. del; 11.30 Nedeljska reportaža; 11.50 Nekaj melodij za dober tek; 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 13.30 Za našo vas; 14.000 Poje Koroški akademski oktet; 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 16.00 Humoreska tega tedna — Olaf Herfeldt: Eva in morilec; 16.20 Zabavno popoldne ob radijskem sprejemniku; 17.15 Radijska igra — Eugene O' Neill: O divjina; 18.30 Športno popoldne; 20.00 Izberite melodijo tedna.

PONEDELJEK — 16. aprila

8.05 Igra violončelist Oton Bajda; 9.25 Naš zabavni kaleidoskop; 10.15 Od tod in ondod; 11.00 Ansambla Page Cavanaugh in Pepe Jaramilo; 12.05 Igrajo in pojo Beneški fantje; 12.15 Kmetijski nasveti — prof. France Vardjan: Stročji fižol za dom in predelavo; 14.00 Melodije za razvedrilo; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.40 Literarni sprehod — Jusef Idris: Leha jasmina; 18.10 S čim vam smemo postreči; 18.45 Radijska univerza — Tine Bratina: Prometna varnost; 19.23 Intermezzo za violino in harfo Primoža Ramovša; 20.00 Glasbena skrinja.

TOREK — 17. aprila

8.05 Poje ženski vokalni kvartet; 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo — Čebelar Anton Janša; 10.15 Izberite melodijo tedna; 11.25 Želimo vam dober tek; 12.05 Vaški kvintet z Reziko in Sonjo; 12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Jože Šilc: Zanesljivost pridelka z izbiro primernih sort; 13.30 Od Triglava do Ohrida; 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo — za mestnim obzidjem; 15.20 Harfa in orglice; 18.10 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe; 18.45 S knjižnega trga; 20.30 Radijska igra — W. Shakespeare — R. Flatter: Horacijevo poročilo Fortinbasu; 21.45 Zasanjani pevec Frank Sinatra.

Mali oglasi

Prodam motorno kolo »Zündapp« s prikolico. Cena ugodna. — Oskar Zakonjšek, Trbovlje, Ojstro 5 a.

Prodam motorno kolo »Lambretta«, 150 ccm. — Mirko Mrak, Trbovlje, Trg revolucije 35.

Dežurna služba

ZDRAVNIKOV V TRBOVLJAH

12. aprila dr. Kramberger
13. aprila dr. Južnič
14. aprila dr. M. Drnovšek
15. aprila dr. M. Drnovšek
16. aprila dr. H. Drnovšek
17. aprila dr. Komorowsky
18. aprila dr. M. Drnovšek
19. aprila dr. Kramberger

Preklici

Preklicujem izgubljeno zdravstveno izkaznico št. 292876 na ime: Drago Drnovšek, rojen 13. 7. 1940, stanujoč: Zagorje, Kisovec 95.

Zahvale

Ob težki izgubi naše dobre žene in skrbne mame

MARIJE ULE

se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti, jo obsuli z venci in nam izrekli sožalje. Posebno se zahvaljujemo dr. Južničevi, vsem zdravnikom in strežnemu osebju Interne oddelka Trbovlje za prizadevanje in trud, duhovščini ter trbovelj ski godbi.

Žalujoči mož France, hčere Mili, Fani z družino, Mici z možem in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob smrti mojega moža in očeta

ANTONA PATEJA

se zahvaljujem vsem, ki so ga spremili na zadnji poti, darovalcem vencev, rudarski godbi in pevcem. Lepa hvala govornikom za tolažilne besede na grobu in vsem, ki so z nami sočustvovali.

Žalujoča žena Mimi in hči Marica z družino

Hrastnik, 4. aprila 1962.

Kino

Delavski dom v Trbovljah: 13.–16. aprila italijanski barvni CS film NOČ VELIKEGA NAPADA; 17.–19. aprila danski film IGRA MLADOSTI.

Svoboda — Trbovlje II: 14.–16. aprila domači zabavni film NE DREZAJ V SREČO; 17. in 18. aprila ameriški barvni CS film NAJBOLJŠE OD VSEGA.

»Svoboda II« v Hrastniku: 12. aprila sovjetski barvni film IDIOT; 14.–16. aprila sovjetski barvni CS film MAŠČEVALEC KJOR OGLI; 15. aprila jugoslovanski barvni film — matineja ob 10. CESARJEVA NOVA OBLEKA; 18. in 19. aprila ameriški barvni film TARZAN V BORBI.

Delavski dom v Zagorju: 12. aprila domači barvni film GOSPA MINISTRICA; 14.–16. aprila ameriški barvni CS film VIDELI SE BOMO V LAS VEGASU; v nedeljo matineja ob 10.; uri 18. in 19. aprila zahodnonemški film ZADNJI BO PRVI.

Šmarino pri Litiji: 12. aprila sovjetski film PROLOG; 14. in 15. aprila jugoslovanski vojnski film X 25 JAVLJA; 18. in 19. aprila sovjetski CS film NEPOSLANO PISMO.

Gibanje prebivalstva

TRBOVLJE

Rodile so: Frančiška Jurša, Trbovlje — deklico; Angela Drmc, Hrastnik — deklico; Lucija Leben, Trbovlje — deklico; Frančiška Vozelj, Zagorje — dečka; Ana Lindič, Trbovlje — dečka; Frančiška Marodi, Hrastnik — dečka; Erika Bedenik, Hrastnik — deklico; Ana Potrpin, Zagorje — dečka; Ana Dolinšek, Trbovlje, Dobovec — dečka; Helena Cestnik, Trbovlje — dečka.

Poročili so se: Emil Skubic, ključavničar iz Trbovelj, in Cecilija Mihelin, uslužbenka iz Novega mesta; Jožef Ramšak, delavec iz Hrastnika, in Doroteja Zagorec, delavka iz Trbovelj.

Umrli so: Stefan Dervarič, osebni upokojenec iz Trbovelj — star 66 let; Josip Ocepek, upokojenec iz Trbovelj — star 81 let; Frančiška Hrastelj, rojena Ule, gospodinja iz Zagorja — stara 49 let; Marija Ule, rojena Bogve, gospodinja iz Trbovelj — stara 67 let; Marija Repenšek, inv. upokojenka iz Trbovelj — stara 58 let; Vera Pirnat, rojena Škoflek, gospodinja iz Trbovelj — stara 45 let.

LITIJA

Rodila je (izven porodnišnice): Frančiška Bajc, Litija, Tenetiše — dečka.

Porok ni bilo.

Umrli so: Marija Maselj, Ponoviče 27 — stara 91 let; Frančiška Čančar, Podkraj 4 — stara 67 let; Janez Merčon, Litija, Grbinska 33 — star 59 let; Alojzija Lenart, Litija, Gradiške Laze 8 — star 93 let.

HRASTNIK

Rodili sta (izven porodnišnice): Rozalija Gorenc, gospodinja, Kal 6 — dečka in Matilda Meterc, Kovk 18 — dečka.

Porok ni bilo.

Umrli so: Jožef Mačkovšek, upokojenec iz Hrastnika 339 — star 78 let; Eva Šopar, rojena Zupanc, prevžitkarica iz Kovka 30 — stara 87 let; Marija Kajič, rojena Jemec, upokojenka iz Podkraja 11 a stara 74 let.

ZAGORJE

Rojstev (izven porodnišnice) ni bilo.

Poročili so se: Rudolf Steirer, rud. upokojenec iz Podlipovice, in Štefanija Lapornik, gospodinja iz Podlipovice; Ivan Cenceli, strojni mojster iz Kisovca, in Marta Žagar, uslužbenka iz Kisovca.

Umrli so: Marija Zupan, rojena Laznik, gospodinja iz Zagorja — stara 76 let; Anton Smrekar, rud. upokojenec iz Zagorja — star 72 let; Alojzija Jerman, rojena Drnovšek, gospodinja iz Ravenske vasi — satra 62 let.

BREŽICE

Rodile so: Ljubica Debogojević, Kraj Donji 1 — deklico; Stanislava Gerjevič, Zakot 51 — deklico; Anka Brkič, Čemehovec 41 — dečka; Frančiška Zorka, Straža 1 — dečka; Alojzija Božič, Videm–Krško — deklico; Jožefa Travnikar, Crnc 23 — dečka; Marija Lončarič, Gorjakovo 168 — dečka; Alojzija Škafar, Videm–Krško — deklico; Ružica Jokovič, Vukovo selo 17 — deklico; Lisolette Pirc, Videm–Krško — dečka; Marija Zemljak, Curnovec 37 — dečka.

Porok ni bilo.

Umrla sta: Mihael Mešiček, inv. upokojenec iz Dol. Leskovca 17 — star 63 let; Franc Gerzina, kmetovalec iz Gorjan 10 — star 60 let.

SEVNICA

Izven porodnišnice je bil rojen samo en deček.

Poročili so se: Peter Tomažin, delavec, in Ana Drobne, poljedelka, oba iz Ledine; Ivan Ivnik, delavec, in Veronika Drstevnšek, šivilja, oba iz Šmarja; Konrad Seničar, kmet iz Orešja in Ema Kolman, gospodinjska pomočnica iz Drožanja; Anton Dobrave, rudar s Podkleka, in Pavla Župančič, poljedelka z Žigarskega vrha; Jože Lendaro, mesarski pomočnik iz Račice, in Marija Majcen, frizerka iz Orehovega; Jože Starc, poljedelec iz Dol. Impolja, in Ana Oblak, poljedelka iz Ledine.

Umrli so: Franc Fakin, upokojenec iz Pečja — star 76 let; Neža Vovk, gospodinja iz Lončarejvega dola — stara 84 let; Marija Žveglič, gospodinja iz Drožanja — stara 75 let; Jožefa Šibilja, gospodinja iz Sevnice — stara 71 let; Jakob Jurc, upokojenec iz Sevnice — star 82 let; Rudolf Ledinek, upokojenec iz Sevnice — star 8 let; Marija Klandik, prevžitkarica iz Žurkovega dola — stara 75 let; Frančiška Mirt, kmetica iz Kladja — stara 73 let.

črni bratje

LISA TETZNER

65. Pekovski mojster je preklinjal, toda dimnikar Rossi ga je prekinil: »Če imate še kaj v peči, mora to najprej ven.« — Pek je bil obupan: »Saj moramo kruh še zvečer raznositi strankam.« — »Nič ne pomaga, nihče ne more v dimnik, če je v peči ogenj.« Tarnanje ni pomagalo, pek in njegov pomočnik sta si zavezala mokro cunjo okrog ust, prav tako dimnikar in Giorgio. Ko so jemali goreča polena iz peči, so klub temu vsi kašljali in se dušili. Potem je bilo treba splezati na peč, ki je bila tako vroča, da si je Giorgio skoraj opekel podplate. Ko so odprli vratca v dimnik, se je skozi nje privalil gost črn dim. »Zdaj pa korajžo!« je rekel mojster Rossi in porinil dečka skozi odprtino. V črni luknji je bilo še bolj vroče kot na peči. Giorgio je dvakrat poskusil, pa ni šlo. Bilo je prevroče.

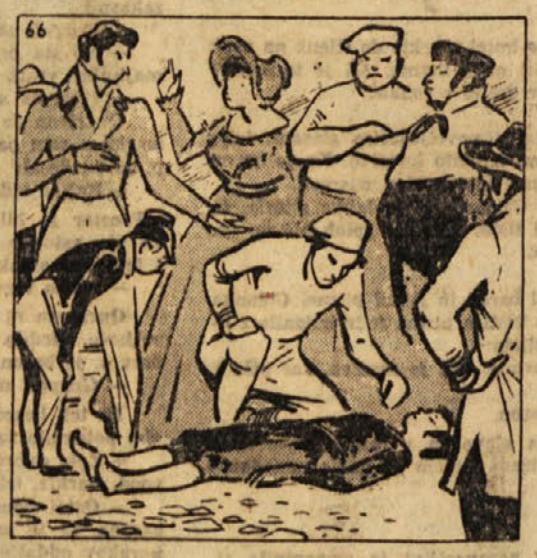

66. Končno so mu še roke zavili v mokro cunjo. »Gotovo zapira dimnik kakšna opeka,« je menil dimnikarski mojster. Takrat je Giorgio res otipal neki kamen in oprijel se ga je, da bi splezal višje. Kamen pa je popustil in deček je telebnil nazaj na peč. Ko je prišel čez čas k sebi, je čutil, da polzi po njem nekaj mrzlega in slišal je Rossijev glas: »Še vode, že prihaja k zavesti.« Giorgio je videl, da leži na dvorišču in da je okoli njega velika gruča ljudi. »Ubogi deček,« so govorili, »kako zelen je v obraz.« Vsi vprek so se obregovali ob dimnikarskega in pekovskega mojstra, ker sta silila dečka v vroč dimnik. »Toda zdaj le vleče,« se je opravičeval pek.

TEDENSKI ŠPORTNI PREGLED

Nogomet

Rudar : Celje 4:1 (2:1)

Številni gledalci – približno 1500 – so se v nedeljo zbrali na igrišču Rudarja, da bi spodbujali svoje ljubljence v tekmi Rudar : Celje. Na lepo in suho igrišče je žal pihal dokaj močan veter, kamor je pripeljal dokaj dober sodnik Janžekovič iz Maribora obe enajstorici.

Že prve minute so pokazale, da se bo moral Rudar potruditi, če bo hotel odpraviti z malo višjim rezultatom borbene in požrtvovalne Celjane. Namreč že prve minute so bile v znamenju obojestranskih napadov. Gostje so nekajkrat lepo prodrli v kazenski prostor domačinov, pri tem pa jim je v veliki meri pomagal močan veter. Vse nevarnejše akcije pa je zanesljivo preprečil razpoloženi mladi Rudarjev vratar Kalšek, ki je nekajkrat rešil položaj s padci v noge.

Do 20. minute prvega dela igre so bili Celjani enakovreden nasprotnik domačinov, kasneje pa so se vdali vigranim napadalcem Rudarja. Kljub očitni terenski in tehnični premoči so morali gledalci čakati na prvi gol do 26. minute, ko je Knavs dosegel vodstvo. Vratar gostov je zaradi napake obrambe dokaj nesigurno ujel žogo, jo spustil tako, da Knavsu ni bilo težko zadeti prazna vrata. In le tri minute kasneje je Halilagić lepo preigral obrambo gostov ter s kakih 15 m vlasiral žogo v desni spodnji kot. Gostje so s silovitimi napadi skušali znižati rezultat, kar jim je uspelo po Devčiču šele v zadnji minuti prvega polčasa.

V drugem delu igre so gostje morali spreteti Rudarjev način igre, in to jih je precej oviralo v napadih. Rudarjevi igralci so z lepimi akcijami večkrat ogrozili Devčičeva vrata. Najlepši priložnosti za povečanje rezultata sta imela Knavs in Opresnik ter kasneje še Halilagić. Igra je potekala z očitno terensko premočjo Rudarja. V 60. minuti je Halilagić idealno poslužil Pajerja, ki je spremenil smer žoge in jo porinil v vrata. Po tem zadetku so domačini nekajkrat resneje napadli, toda streli so šli mimo vrat ali pa so bile plen dobrega vratarja gostov. V 69. minuti je Pristav realiziral s kakih tridesetih metrov prosti strel in dosegel gol. Namreč dokaj močnemu udarcu žoge je veter pred vratarjem spremenil smer in jo mimo njega porinil v vrata.

Gostje so poskušali z vsemi silami znižati rezultat, kar jim pa ni uspelo, saj je bila obramba Rudarja vedno na mestu.

Mladinci:

Rudar : Celje 3:0 p. f.

Mladinci Rudarja so zmagali brez borbe, ker ustrezno moštvo Celja ni prišlo. Zaradi bolezni štirih igralcev namreč Celjani sploh niso prišli v Trbovlje.

Grafičar : Proletarec 3:1 (2:1)

Zagorjani so v nedeljo prepustili obe točki Grafičarju. Že v prvih minutah igre so domačini ostro napadli, in le sreča, da niso dosegli zadetka. Že v 4. minuti so domačini po Verbiču dosegli vodstvo. Šele v 17. minuti je Prašnikar izenačil rezultat. V 22. minuti je vratar Proletarca odbil žogo ravno na nogo Verbiču, ki je povišal rezultat na 2:1.

Drugi del tekme je bil veliko živahnejši in tudi grob. Sodnik Janežič iz Ljubljane ni bil kos nalogi in je dopuščal precej grobo igro. V 59. minuti je Laboda realiziral enajstmetrovko in tako povišal rezultat, ki je ostal nespremenjen do konca tekme.

V 70. minuti je sodnik izključil igralca Proletarca Pražnikarja in Kordeža. Proletarec pa je kljub temu nudil močan odpor domačinom. V zadnji minuti je Djulić fizično napadel Hlebca (Pr.), toda sodnik ni reagiral na ta izpad.

Svoboda (K) : Duplica 1:2 (0:1)

Že prve minute igre so pokazale, da bodo gostje zelo trd oreh in da bodo imeli domačini precej dela, če bodo hoteli osvojiti obe točki. Toda žal so imeli gostje več sreče. Značilno je, da sta obe strani dosegli po en avtogol. V zadnji minuti je Oselin z močnim strelom s kakih 20 metrov postavil končni rezultat.

Sodnik Zorko iz Ljubljane je dobro opravil svojo nalogo.

Kamnik : Rudar (H) 5:1 (3:0)

V nedeljskem srečanju je Rudar pokazal ponovno slabo igro kot v srečanjih proti Bratstvu in Mengšu. V prvem polčasu je bil Rudar tehnično boljši, toda zaradi slabega posredovanja obrambe je uspelo domačinom v 20., 24. in 30. minuti kar trikrat drug za drugim potresti Rudarjevo mrežo.

V drugem delu igre je imel Rudar kar pet stoodstotnih priložnosti za dosego gola, česar pa napadalci niso znali izkoristiti. Kljub očitni premoči gostov je uspelo domačinom v dveh protinapadih dvakrat ukaniti Rudarjevega vratarja in obrambo.

Najslabša igralca sta bila Biderman in Vizovišek.

Sava : Bratstvo 1:2 (1:1)

Nogometaši Bratstva so gostovali na igrišču Ilirije, kjer so premagali enajstorico Save. – g

Mladinci:

Grafičar : Proletarec 0:3
Svoboda (Kisovec) : Duplica 4:1
Kamnik : Rudar 0:5

Rokomet

V nedeljo so se začela tekmovanja v republiški rokometni ligi. Tako je »Partizan« iz Krškega gostoval v Kranju, kjer se je pomeril z domačo Mladostjo. Razšli so se z neodločnim rezultatom 19:19 (9:11). Brežice pa so se na domačem igrišču vdale gostom oziroma Kovinarju z rezultatom 15:8.

Košarka

Rudar : Maribor 58:38 (32:19)

V prvem kolu za pokal maršala Tita se je trboveljski Rudar pomeril s slovensko-hrvatskim ligašem Mariborom. Domačini so s hitrimi prodori in točnimi meti na koš zmedli okrepljeno moštvo gostov. Zlasti trd oreh za mariborske »dvometraše« je bila domača obramba.

Pri Rudarju je bil najboljši Pinter s 15 koši, pri Mariboru pa Krope s 17.

Rudar : Bežigrad 79:66 (32:28)

Minulo nedeljo sta se v prijateljski tekmi pomerili moštvi Rudarja in Bežigrada. To je bila pravzaprav prva letošnja trening tekma na prostem. Pri Rudarju je dosegel največ košev Poličnik (18), pri gostih pa Urbanija (16).

Boks

Odlična organizacija

V soboto in nedeljo je bilo v kino dvorani Svobode Zasavje v Trbovljah XVI. republiško prvenstvo v boksu, na katerem je nastopilo 40 tekmovalcev iz naslednjih klubov: domači »Partizan«, Ljubljana, Maribor, Odred, Olimp ter Partizan Brestanica. Pohvaliti je treba zlasti odlično organizacijo, kar je vsekakor velika zasluga domačega telesnovzgojnega delavca Francija Bana ter Draga Vukoviča.

Borbe v četrtfinalu in polfinalu so pokazale neizenačenost tekmovalcev, saj se je večina borb končala s knockouti. Nekoliko lepše in bolj zanimive so bile borbe v finalu. Zelo lepo borbo je pokazal domačin Hribar v lahki kategoriji, ko je v vseh treh rundah bil tehnično boljši od Kobana (Maribor). Gledalce je navdušil tudi domačin Kovač v bantam kategoriji, ki sicer nastopa za barve Odreda. Najtrša pa je bila borba med klubskima tovarišema v polwelter kategoriji med L. Slavičem in Weinerjem (oba Odred). Slednji je nekajkrat položil na pod nasprotnika, končno pa je zmagal po točkah.

Žal pa so neljub dogodek priredili Mariborčani, ko se niso hoteli udeležiti zaključne slovesnosti zaradi tega, ker so po njihovem mnenju sodniki nepravično odvzeli naslov njihovemu tekmovalcu Vojnoviču.

Republiški prvaki: **muha:** Rožman (M) – brez borbe; **bantam:** Kovač (O); **perolahka:** Žurman (M); **lahka:** Hribar (Par. Trb.); **polwelter:** Weiner (O); **welter:** Žen (O); **polsrednja:** Maver (O); **srednja:** Stilija (M); **poltežka:** Drofenik (M); **težka:** Pivk (O).

Smučanje

Slalom na Kumu

Smučarsko društvo »Kum« Dobovec je priredilo minulo nedeljo »Kumski slalom« – meddruštveno tekmovanje, ki ga bodo odslej prirejali vsako leto. Nastopili so tekmovalci le iz treh zasavskih društev, pričakovali pa so številno udeležbo iz Gorenjske in Štajerske. Tekmovalci so se pomerili – člani in mladinci – na 300 m dolgi progi z 58 vratci. Tekmovanje je bilo posamezno in ekipno. Organizator je pripravil tudi lična spominska in praktična darila, za najboljšo ekipo pa prehodni pokal, ki ga je osvojila ekipa iz Trbovelj.

Rezultati: člani: 1. M. Širša (Trb.) 1:58,8, 2. P. Renko (Zagorje) 2:08,8, 3. J. Odlazek (Kum - Dobovec) 2:23,2.

Mladinci: 1. B. Malovašič (Trb.) 1:45,7, 2. I. Glavač (Kum - Dobovec) 2:32,4, 3. P. Glavač (Kum - Dobovec) 2:57,4. – pr

POLJŠAK 55,55

V mladinskem dvoboju na vajah na orodju, ki je bilo zaključeno v nedeljo v Zrenjaninu med mladinskimi reprezentancami Vojvodine in Slovenije, sta v skupnem plasmaju dosegla odlične rezultate mlada orodna telovadca iz Hrastnika in Zagorja. Tako je bil najboljši v skupni oceni Hrastničan Erik Poljšak, ki je zbral 55,55 točk, med mladinkami pa je drugo mesto zasedla Zagorjanka Kovačeva s 34,40 točkami, kar je le za 0,35 stotink manj od prvoplasirane Sajkove iz Ljubljane.

OKRAJNI TABORNIŠKI MNOGOBOJ V LITIJI

Zagorski taborniški odred »Črnih krtov« ima v svojem bogatem načrtu dela za leto 1962 tudi organizacijo okrajnega taborniškega mnogoboja v Litiji, kar je trenutno ena izmed najbolj aktualnih nalog odreda in se na izvedbo tega mnogoboja vsi že vestno pripravljajo.

Okrajni mnogoboj v Litiji bo 26. in 27. maja, za njegovo organizacijo so bili določeni zagorski taborniki na seji Okrajne zveze tabornikov v Ljubljani. Te naloge so se zagorski taborniki lotili v glavnem zato, da se tudi v tem zasavskem kraju osnuje nova taborniška enota, afirmacija taborništva v Litiji pa bo prav gotovo dosegla uspehe in smo prepričani, da bomo kmalu lahko poročali o ustanovitvi litijskega taborniškega odreda.

V okviru tega mnogoboja bodo taborniki postavili obsežen tabor z vsemi taborniškimi objekti, organizirali bodo tudi tekmovanje vseh odredov iz ljubljanskega okraja v različnih taborniških disciplinah, pripravili nadalje kulturno-zabavni program zvečer ob taborniškem ognju itd.

Ker so zagorski taborniki pred leti že pripravili mnogoboj na Izlakah, smemo upati tudi na uspeh izvedbe letošnjega okrajnega taborniškega mnogoboja v Litiji.

J. M.

DAN TABORNIKOV V ZAGORJU

Za dan tabornikov bodo taborniki iz Zagorja pripravili 21. aprila manifestacijo na prostoru domačega TVD Partizana, kjer bodo postavili manjši tabor in izvedli večerni kulturnozabavni program ob tabornem ognju.

Tako bodo tudi zagorski taborniki dostojno počastili svoj praznik.

J. M.

Zagorski pionirji v Malinski in Bohinju

Kot smo že poročali, komisija za letovanja pri občinskem odboru SZDL v Zagorju ob Savi z vso skrbnostjo pripravlja letošnje letovanje zagorskih otrok. Letovanje bo letos v juliju in avgustu po 21 dni, in sicer v zdravilišču Borovik v Malinski na otoku Krku in v Bohinju. Del sredstev bosta za letovanje prispevala občinski LO Zagorje ob Savi in Okrajni zavod za socialno zavarovanje Ljubljana, del bodo morali pa prispevati starši sami.

Predavanja o tezah za novo ustavo

Delavska univerza v Litiji se že pripravlja na organizacijo predavanj o tezah za novo ustavo, ki jih bodo pripravili po gospodarskih organizacijah, krajevnih organizacijah Socialistične zveze in v drugih družbeno-političnih organizacijah.

N. Tatar: 14

Ukleti partizan

– Vi, Curt! je zapovedal poročnik.

To je pomenilo, da mora streljati. Pesnik je pobledel, sive pege na njegovem obrazu so postale še večje. Ostali vojaki so se smejali njegovi zadregi.

– Zapovedujem vam! je zavpil poročnik.

Žena je ponujala otroka. Nekaj je govorila in kazala nase in na otroka. Lahko so razumeli, da jih je prosila, naj njo ubijejo, otroka pa odnesejo.

– Streljajte že vendar! se je ponovno zadrl poročnik.

Curt je napel petelina na svoji brzostrelki in ustrelil, toda krogle so švignile preko ženine glave v potok, da je brizgnila voda.

Poročnik je zaklel in stopil s pištolo v roki za vojakom. Curt je boljše pomeril. Žena je odvrgla otroka.

– Tudi njega! je zavpil poročnik.

Curt je nameril tudi na otročička...

Slika tega dogodka mu je plesala pred očmi. Motno je videl to podobo. Ko je gledal v tla, je za trenutek videl ženo, pa otročiča, pa spet ženo in nato otročiča, in...

Iz razmišljanja ga je zbudil glas:

– Curt Starck!

Curt je vstal in zagledal pet vojakov, ki so stali med bukvami.

– Priključite se jim! Na patrolo greste! je na kratko zapovedal poročnik.

Mrak se je spuščal na zemljo, ko so prispeli do reke. Zaustavili so se na ovinku poti in opazovali. Potem pa je podoficir, ki je vodil patrolo, odrinil naprej, a ostali za njim.

Naenkrat so zaregljale avtomatske puške. Podoficir in dva vojaka pred Curtom sta padla, ostala dva zadaj sta se pa zakotalila v jarek. Ni vedel, ali sta mrtva ali ranjena. Tudi sam se je hotel pognati po mali strmini proti kupu kamenja, a zgrabile so ga močne roke.

Peljali so ga kakih sto metrov dalje. Naenkrat se je spotaknil in padel. Partizan za njim je mislil, da je Nemec začel bežati, pa je sprožil.

– Oh! Ne... je tedaj kriknil Curt in občutil, da mu kri polni pljuča...

Ko je poročnik potem pregledal razpored čete in dal zadnja povelja, je odšel v opazovalnico h kapetanu Welzerju. Videl je, kako prihajajo nove čete in bataljoni. Minometalci so nenehno bruhali granate. Ob ognju eksplozij je videl gosto nametane cevi nemških mitraljezov.

– Napade lahko pričakujemo skozi celo noč – je objasnjeval kapetan svojim oficirjem. Naši položaji so okrepljeni. To je zadnja linija, ki smo jo utrdili. Oficirji, katerih enote se bodo umaknile z bojne črte, bodo prišli pred vojaško sodišče! In sedaj še neko objasnilo:

»Niti en moški, sposoben za borbo, ne sme živ priti iz obroča! Žene je treba temeljito pregledati, če ni katera morda preoblečena v moškega...«

Ko je to bral, so se nekateri oficirji nasmihali. Vedeli so, da je tisto o ženskah gola formalnost, ker – »nihče ne sme priti živ iz obroča«. To je bilo že zdavnaj jasno vsem nemškim oficirjem in vojakom. Ali ni to »Schwarzplan?«

Ko se je poročnik vračal v opazovalnico, je videl, da so njegovi mitraljezci okrepili ogenj.

Takrat pa so zagrmele ročne bombe in cel položaj se je zamajal. Postalo je svetleje. Minometalci so rigali mine. Curta ni bilo več, da bi videl še eno dejanje Dantejevega »Pekla«, da bi ga še bolj razumel...

– Naprej, Proleterji! se je zaslišal močan glas blizu poročnika.

Stresel se je.

– Spet so prodrli v jedro čete! je pomislil in izvlekel pištolo.

Mitraljezec Friemel je ravnokar menjal razgreto cev mitraljeza, ko je pristopil poročnik.

– Kaj je? ga je vprašal in legel k mitraljezcu.

– Hitreje! je zavpil poročnik.

Karlove roke so zadrhtele, ko je vezal pas s patroni. Vzdignil se je na kolena, da bi laže delal. Tedaj pa je padel zadet... Poročnik je hotel prevzeti mitraljez, toda neka roka mu ga je iztrgala izpred njegovih izbuljenih oči. Vrgel se je na zemljo in pobegnil v breg.

Ni minila niti ura od povelja, da se ne sme nihče umakniti s položaja, ko je kapetan Welzer gledal vojake in oficirje, ki so bežali v paničnem strahu. Po strmini ob Zelengori so se vzpenjale partizanske kolone in njihovi strelski odredi.

General Liters je napravil zaključek:

»Partizani so napravili mostišče na Sutjeski od soteske Suhe do Tjentišnega polja. Naše enote so se utrdile v dveh turških hanih in drže Košur, ki nadvladuje partizansko mostišče...«

– Povežite ponovno fronto na Sutjeski! je zapovedal po adjutantu.

Toda komaj, ko je dojel trenutno stanje, so prispeli novi podatki: »Partizanske enote se prebijajo skozi obroč in prehajajo čez Sutjesko in dalje proti Zelengori.«

(Nadaljevanje sledi)

(Nadaljevanje sledi)

XAVIER DE MONTEPIN 25

Maščevanje in ljubezen

– Vsekakor, toda ne sedaj! Dovolite, da vas še nekaj vprašam.

– Prosim, govorite!

– Ali je že določen dan vaše poroke?

– Carmen je pogledala markiza z velikim nezaupanjem. Pomirila se je šele, ko je opazila veliko žalost na Renéjevem obrazu. Toda kljub temu ni hotela povedati resnice, ker je bila poroka določena čez štiri dni, odgovorila pa mu je:

Že. Danes teden bo poroka.

– Potem odprite, je dejal René s čvrstim glasom, to kuverto čez tri dni in preberite tisto, kar je v pismu napisano.

Carmen je zadrhtela. Markiz de Rieux je nekaj vedel ali pa je nekaj sumil. O tem je bila prepričana.

– René, mu je rekla, vaše besede so skrivnostne. Kaj hočete povedati? Pred kakšno nevarnostjo naj se pazim?

– Izidora, je odgovoril René, ne sprašujte me, ne smem vam odgovoriti.

– Zakaj ne?

– Ker ste danes vi podobni tistim, o katerih govori pismo: »Imajo oči, a ne vidijo; imajo ušesa, a ne slišijo.« Ne bi mi verjeli, če bi govoril.

– Prav, odgovori ciganka, vprašala bom barona Querjeana. On mi bo povedal, kar mi vi nočete.

– Izidora, prosim vas, niti besedice več o tem človeku. On ne sme vedeti, kaj stoji v tem pismu, ker bo potem vse propadlo. Prepričan sem, da se ne bi ustrašil nobenega hudodelstva, samo da bi prišel do tega pisma.

Carmen je sedaj vedela dovolj. Prepričana je bila, da stoji v pismu strašna obtožba proti baronu. Po krajšem razmišljanju je spregovorila z mehkim in zadovoljnim glasom:

– René, brat in prijatelj, pomirite se! Tako bo, kot želite. Vsemu svetu bom tajila, tudi materi. Šele čez tri dni bom odprla kuverto in prebrala pismo.

– Ali mi to obljubite, Izidora?

– Da, obljubljam!

– Verjamem vam. Sedaj sem pomirjen in bom lahko nadaljeval svojo pot in se mirno poslovil od vas.

– Oprostite – menda ne za vedno? Midva se bova še videla.

– Ne zamerite, na tej zemlji ne več.

– Da se le ne bi več! je pomislila ciganka.

Nekaj trenutkov kasneje je René odšel iz palače, ne da bi še enkrat pogledal nazaj.

– Končno je le odšel! je pomislila Carmen. Takoj je odprla kuverto in začela prebirati pismo. Tisti trenutek so se odprla vrata salona in vstopil je baron Querjean.

– Oh, ravno pravi trenutek ste prišli! ga je pozdravila ciganka.

– Vojvodinja mi je dejala, da je hotel markiz de Rieux na vsak način govoriti z vami in vam izročiti neke listine. Ali je to storil? Ali so to tiste listine, ki jih ravnokar držite v rokah?

– Da, je rekla Carmen.

– Potem jih izročite! ji je dejal s poveljujočim glasom, tako da se je dekle nehote ustrašilo in mu izročilo kuverto. Ko je baron bral pismo, mu je na ustnicah zaigral hudomušen nasmeh.

– Resnično! je dejal tiho, toda Carmen ga je lahko slišala, ta človek je zelo nevaren. Zadene tudi tisto, o čemer sploh nič ne ve. Če bi se koga bal, bi se prav njega.

– Kaj je?

– Preberite sami, ji je odgovoril baron in ji dal pismo. Ciganka je postajala vedno bolj bleda. Vsaka vrstica pisma ji je iztisnila z lica kapljico krvi. Na koncu je zajecljala:

– Vedela sem, da mi grozi nevarnost. Ali je resnica, kar piše v pismu?

– Vse je res! se je nasmehnil baron.

Carmen je za trenutek sklonila glavo in v mislih primerjala tega človeka s tistim milim mladeničem. Potem pa ga je nenadoma pogledala in ga vprašala:

– Ali se boste bili z njim?

– To je moja edina želja.

– Toda izid dvoboja je vedno nezanesljiv! je pripomnila ciganka.

– Pri meni ne, draga moja, ji je z lahkim poklonom odgovoril baron.

– Zagotovili ste si torej srečen izid? se je nasmehnila Carmen, kar je pomenilo, da ga je razumela.

– Vsekakor! Nisem človek, ki bi prepustil srečo usodi!

– Kaj pa naj napraviva s tem pismom? je vprašala ciganka.

– To nevarno pismo morava takoj uničiti. Vesela sva lahko, da ni prišel v roke vojvode ali vojvodinje.

– In oporoka?

– Če bi vedela, kaj je v njej, bi jo lahko brez strahu poslala tistim, na katere je naslovljena. Toda, kdo nam je lahko porok, da niso v njej tudi obtožbe proti meni? Torej: uničiti morava tudi testament! Dediči gospoda markiza naj si pomagajo, kakor vedo in znajo! Sežgiva ta papirje, draga moja!

Nato je baron vrgel pismo in oporoko v ogenj.

DVOBOJ

Natanko ob treh popoldne je baron Querjean prispel na dogovorjeno mesto. Markiz de Rieux je že čakal nanj.

Pozdravila sta se vljudno, toda hladno.

– Prosim, da mi oprostite, gospod markiz, ker sem se malo zakasnil.

– Prispeli ste ob pravem času. Prosil bi, da greva na borišče.

– Ko sta prišla do konca neke ulice, se je baron ustavil pred majhnimi vrati, ki so bila vdelana v zid.

– Prispela sva!

Querjean je udaril po vratih, ki so se odprla. Dal je prostor markizu, sam pa je vstopil šele za njim. Ko sta prišla na dvorišče, je baron dejal:

– Kakor vidite, je ta kraj idealen za dvoboj!

Prostor je bil zaraščen z grmovjem in bršljanom. V trenutku, ko sta vstopila, je vzletela jata gavranov. Nebo je bilo pokrito s temnimi oblaki.

– Pravo vreme za pogreb! je pomislil René.

Querjean ni bil niti zamišljen niti raztresen. Žarel je od zadovoljstva. Hodila sta okoli dvorišča, in ko sta prispela do skupine dreves, je baron dejal:

– Gospod markiz – ali bi začela?

Po teh besedah je odvrgel svoj plašč na bližnji grm. Potem sta oba potegnila sablje in izmerila dolžino sabelj, če sta enako dolgi.

– Zelo dobro je, da imava enako dolgi sablji. Sedaj si pa, gospod markiz, izberite mesto!

– Ostal bom tu, je odvrnil markiz, ki se je postavil nasproti barona, ki je nalašč izbral ta kraj, tako da je bil René le nekaj korakov oddaljen od grmovja in cipres.

Prekrižala sta sablje. Najprej sta preizkušala svoje znanje in umetnost v sabljanju. Toda kaj kmalu je postala borba živa. Glede hitrosti sta bila oba enako vredna. Baron se je boril previdno, po vseh pravilih sabljanja, René je pa čisto mirno pričakoval vse napade nasprotnika. Popolnoma se je spremenil in žalost mu je izginila z obraza. Oči so mu sijale.

– Usoda je pravična, je mislil. Življenje tega človeka je v mojih rokah, moje pa v njegovih.

René ni napadal, samo branil se je ter čakal, da se bo baron utrudil. Zamolkla kletev je prišla z baronovih ustnic.

– Ali ste se utrudili, gospod baron? je ironično vprašal mladi markiz?

Namesto odgovora je baron začel ponovno ostro napadati. Toda zaman – René je z lahkoto odbil vse njegove udarce.

(Dalje prihodnjič)